Protokoll

Regionstyrelsen

18 november 2026

Region Gotland

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 18 november 2026, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), Ordförande Johan Malmros (C), 1:e vice ordförande Ragnar Gustavii (M), 2:e vice ordförande Matilda Selahn (S), ej § 391 Linus Gränsmark (S) Caroline Kalass (S), tjg ersättare Fredrik Gradelius (C) Dan Rådström (C), tjg ersättare, § 382-416, 423 Saga Carlgren (V) Linda Wagenius (V) Andreas Vall (M) Mårten Silvén (M), tjg ersättare Lars Engelbrektsson (SD) Gisela Wood (L), ej § 420 Maya Arfvidson (MP)
Ersättare	Greger Eneqvist (S), tjg ersättare, § 391, 417-422, 424-439 Richard Gyllensten (V) Niklas Carlberg (M), ej § 393-404 Nancy Yussef (M), ej § 394 Lennart Hansson (SD) Sara Lidqvist (KD), ej § 394, tjg ersättare § 420 Tomas Rådkvist (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Klas Nilsson, stadssekreterare, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF Susanne Åkeson de Paulis, pressekreterare, RSF Elin Lydahl, administrativ direktör och bitr. förvaltningschef, RSF, § 382-394, 412, 425-439 Marlene Bernfalk Karlsson, tf administrativ direktör, RSF, § 382-394 Mikael Wollbo, redovisningschef, RSF, § 382-394 Roger Sundholm, ekonomidirektör, RSF, § 382-394 Patrik Pettersson, chefsjurist, RSF, § 396-401 Stefan Persson, utvecklingsdirektör, RSF, § 400, 412, 417, 431-439 Anna Evensen, upphandlingsjurist, RSF, § 405-406 Nanna Sörling, inköpschef, RSF, § 405-406 Jessica Svännel, regionarkitekt, TSF, § 418

Paola Ciliberto, Enhetschef, RSF, § 418-422
Simon Härenstam, strateg, RSF, § 412, 431-439
Anna Stolarska, enhetschef, RSF, § 412, 431-439

Datum för justering	24 november 2026
Paragrafer	§ 382–439, varav § 400–401 och 423 justerades omedelbart
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.
	Sekreterare Klas Nilsson
	Ordförande Meit Fohlin
	Justerare Linda Wagenius

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2026-11-18
Protokollet anslås	2026-11-25
Anslaget tas ned	2026-12-17
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 382	Investeringsuppföljning 2026	8
RS § 383	Finanspolicy för Region Gotland	9
RS § 384	Pensionsmedelspolicy för Region Gotland	11
RS § 385	Uppdrag. Översyn av årlig avsättning till pensionsavsättning.	15
RS § 386	Program med mål och riktlinjer för privata utförare	19
RS § 387	Uppdrag. Utvärdering gällande organisationsförändring för skolskjuts	21
RS § 388	Taxa för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt tillsyn och tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor	23
RS § 389	Taxa för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll	24
RS § 390	Taxa för automatlarm	25
RS § 391	Information om kostnad för renovering av Visby ishall	26
RS § 392	Intern kontrollplan regionstyrelsen 2026	28
RS § 393	Fördelning budgetram 2027 - Regionstyrelseförvaltningen	30
RS § 394	Hemställan från Gotlandshem AB angående investering i biokol	31
RS § 395	Budget- och skuldrådgivningens organisationstillhörighet	35
RS § 396	Reglemente för kultur- och fritidsnämnden	38
RS § 397	Reglemente för utbildningsnämnden	40
RS § 398	Reglemente för regionstyrelsen, översyn	42
RS § 399	Reglemente för Region Gotlands förtroendevalda revisorer	44
RS § 400	Överklagande av regionfullmäktiges beslut 2025-11-17, RF § 182 och RF § 184 Strategisk process ö-lägesfaktorer och kommunikationer	45
RS § 401	Överklagande av regionfullmäktiges beslut 2026-10-15, RF § 186 Val av regionråd och tjänstgöringsgrad	46
RS § 402	Försäljning av fastigheterna Gotland Visby Rodret 1, Gotland Visby Rodret 2 och Gotland Visby Lanternan 1	47
RS § 403	Partistöd 2027	49
RS § 404	Revidering av policyn Den goda måltiden	52
RS § 405	Förlängd giltighetstid för inköpspolicy och inköpsriktlinje	54
RS § 406	Remiss av Europeiska kommissionens förslag till förordning om offentliga kontrakt och koncessioner (rättsakten om offentlig upphandling)	57
RS § 407	Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Business Gotland - modell för prioritering och koordinering	60
RS § 408	Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Energihubbar	63

RS § 409	Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Teknik för hela ön	65
RS § 410	Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Strategisk skyfallsplanering	67
RS § 411	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	70
RS § 412	Nominering till grupper – Mälardalsrådet	71
RS § 413	Uppdrag. Gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken	73
RS § 414	Information. Priskommissionens arbete	74
RS § 415	Uppdrag. Omlandsutveckling och åtgärder med anledning av bildandet av Bästeträsk nationalpark	75
RS § 416	Uppdrag. Stärkt samordning mellan regionalt utvecklingsuppdrag och kommunalt uppdrag	77
RS § 417	Information. Remiss. SVESAM- utredningen – framtidens politik för utveckling i landsbygder och regioner	79
RS § 418	Processbeskrivning framtagande av handlingsplan för gestaltad livsmiljö	80
RS § 419	Uppföljning förändring utvecklarorganisation	81
RS § 420	Nytt stöd till studieförbunden	84
RS § 421	Filmstrategi Gotland 2027-2032 och handlingsplan	87
RS § 422	Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2027	89
RS § 423	Region Gotlands Kulturpris 2026	93
RS § 424	Uppdrag. Utredning av förutsättningarna för införande av pluspolarkort	95
RS § 425	Översyn av taxor och avgifter inom fritidsområdet	98
RS § 426	Information. Fritidsplan 2028-2032	101
RS § 427	Information. Läsning och läsfrämjande nationellt och lokalt	102
RS § 428	Revidering. Bidragsbestämmelser fritid	103
RS § 429	Skrivelse från IFK Visby gällande ansökan om medfinansiering konstgräsplan	105
RS § 430	Rapport. Stadsfest 2026	108
RS § 431	Motion. Omarbeta villkor för kultur- och fritidsstöd	110
RS § 432	Redovisning obesvarade motioner 2026	112
RS § 433	Redovisning obesvarade medborgarförslag 2026	114
RS § 434	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	116
RS § 435	Individrapportering av ej verkställda beslut 2026	117
RS § 436	Avsägelser och fyllnadsval	118

RS § 437	Anmälan av delegationsbeslut	119
RS § 438	Information. Vissa inkomna handlingar	120
RS § 439	Regiondirektörens information	121

RS § 382 Investeringsuppföljning 2026

Ärendenummer: RS 2026/92

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsesammanträde få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. För närvarande är det tekniska nämnden som ansvarar för samtliga projekt med budget som överstiger det beloppet.

Projekten följs ur tre olika perspektiv: tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött. Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser. Samtliga projekt finns beskrivna i PPT filen ”Projektstatus”. Nedan beskrivs kort de projekt som är klassificerade som rött.

Rapporteringen avser status per den 23 oktober 2026 och den visar att det är ett projekt som rapporteras som rött och fyra som gult.

Kopparsviksbron

Projektet Kopparsviksbron är rött på parametern kostnad och gult på parametern tid. Aktuell status är samma läge som förra presentationen. Då presenterades en fördjupad dragning muntlig på regionstyrelsens sammanträde. Summerad status är att projektet är gulmarkerat avseende tid. Detta då den ursprungliga tidplanen innebar att projektet skulle bara färdigställt 2025-04-25. Bron är dock öppen för allmänheten och kryssningsresenärer sedan i juli 2026. Projektet har en stor avvikelse avseende kostnad och är därför markerat rött. Ursprunglig budget var 60 mnkr, upparbetad budget är 67 mnkr och prognosen är att projektet slutar på 71 mnkr. Detta på grund av tvist med entreprenören (dock ej rättslig). Under hösten pågår arbete av två nämnder (överbesiktning och värdering). Region Gotlands advokater är ombud.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-02
PPT Presentation: Investeringsuppföljning 2026. Projektstatus 2026-10-23

RS § 383 Finanspolicy för Region Gotland

Ärendenummer: RS 2026/1841
Paragraf föregående instans: AU § 228

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till reviderad finanspolicy för Region Gotland antas att gälla från och med 1 januari 2027.

Sammanfattning

Region Gotlands finanspolicy syftar till att klargöra hur ansvaret för regionens finansverksamhet är fördelat mellan olika nivåer och funktioner, ange vilka finansiella risker regionen har och inom vilka ramar de ska begränsas, definiera och fastlägga ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten ska bedrivas samt fastställa rutiner för finansiell rapportering och kontroll.

Nuvarande finanspolicy reviderades senast 2024. En ny översyn har nu gjorts för att säkerställa att policyn är aktuell och stödjer en effektiv och säker finansverksamhet. Inriktningen har varit att förenkla och förtydliga finanspolicyn.

I finanspolicyns avsnitt ”1. Inledning” föreslås ett tydliggörande att bolagen inom regionkoncernen ska anta egna finanspolicyer men att de ska beakta Region Gotlands finanspolicy och inte får ta större finansiella risker än vad som anges i regionens policy.

I avsnitt ”2. Ansvarsfördelning” föreslås att ta bort att regionstyrelsen får besluta om riskmandat för tillgångs- och skuldförvaltning samt användning av nya typer av finansiella instrument. I stället föreslås den typen av beslut fattas av regionfullmäktige i samband med revidering av policyn. Ansvarsfördelning för tjänstepersoner har samlats under rubriken ”Ekonomiavdelningens ansvar”.

I policyns avsnitt ”3. Skuldförvaltning” föreslås finansieringsalternativet reverslån i utländsk valuta tas bort då det inte används och bedömningen är att det inte kommer att behöva användas. Vidare föreslås ett tydliggörande att det är tillåtet att ha Kommuninvest som enda motpart för lån. När det gäller restriktioner för ränterisk föreslås att restriktionerna gäller lån som avser regionens egen verksamhet och inte lån som vidareutlånas till helägt kommunalt bolag.

I avsnitt ”4. Finansiella derivat för skuldförvaltning” föreslås kraven på svensk och utländsk bank formulerats lika.

Övriga ändringar som föreslås är av redaktionell karaktär gjorts.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att förslaget till reviderad finanspolicy antas att gälla från 1 januari 2027.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget till reviderad finanspolicy kommer att främja en effektiv och säker finansverksamhet.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Finanspolicy Region Gotland, antagen 2024-11-18
Förslag till Finanspolicy Region Gotland, 2026-10-14
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-14

Skickas till
RSF Ekonomi

RS § 384 Pensionsmedelspolicy för Region Gotland

Ärendenummer: RS 2026/1473
Paragraf föregående instans: AU § 229

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till Pensionsmedelspolicy för Region Gotland, med ändringar på punkt 2.6 *Alternativa tillgång*ar samt punkt 2.8 *Ansvarsfulla placeringar,* antas att gälla från och med 2027-01-01 och ersätter tidigare Pensionsmedelspolicy för Region Gotland beslutad av regionfullmäktige (RF § 277, 2019-11-18).
- Pensionsmedelspolicyn ska aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod.

Sammanfattning

Region Gotland har en pensionsskuld på cirka 4,1 miljarder kronor som avser framtida tjänstepensioner till regionens medarbetare.

För att minska den ekonomiska belastningen när pensionerna ska betalas ut har regionen avsatt kapital för ändamålet. De avsatta pensionsmedlen har ett marknadsvärde på cirka 1 miljard kronor, vilket motsvarar cirka 25 procent av den totala pensionsskulden.

Målet är att pensionsmedlen ska motsvara hela pensionsskulden år 2042. Därefter ska kapitalet successivt användas för att finansiera pensionsutbetalningarna, vilka väntas öka från omkring år 2040. För att nå målet ska regionen avsätta minst 50 miljoner kronor per år tills att ytterligare 450 miljoner kronor avsatts. Samtidigt förutsätts kapitalförvaltningen ge en genomsnittlig real avkastning på 4,0 procent per år.

Förvaltningen av pensionsmedlen regleras i regionens pensionsmedelspolicy. Den nuvarande policyn bygger på en riskkontrollerande förvaltningsstrategi vars syfte är att begränsa portföljens värdeminskning vid kraftiga börsfall. Strategin innebär att portföljens marknadsvärde som mest ska kunna minska med cirka 20 procent.

När aktiemarknaden utvecklas positivt kan aktieandelen uppgå till omkring 75 procent. Om börsen däremot faller kraftigt minskas aktieandelen successivt för att begränsa förlusterna. Vid mycket stora börsnedgångar kan aktieandelen reduceras till så lite som 5–10 procent.

Den nuvarande strategin bygger på antagandet att aktiemarknaden kännetecknas av långa uppgångsperioder och korta men djupa nedgångar. Detta mönster präglade större delen av 1900-talet och början av 2000-talet. Under de senaste tio åren har marknaden däremot utvecklats annorlunda, med

kortare och mindre djupa nedgångar. En bidragande orsak har varit omfattande penningpolitiska och finanspolitiska åtgärder, förändrat investerarbeteende och en förändrad geopolitisk utveckling.

Denna marknadsmiljö har gjort att den nuvarande strategin gett en lägre avkastning än förväntat, samtidigt som behovet av ett så starkt skydd mot stora värdefall har minskat.

Mot denna bakgrund föreslås en ny pensionsmedelspolicy. Den innebär att regionen övergår till en rebalanserande förvaltningsstrategi med en strategisk fördelning om 70 procent aktier och 30 procent räntebärande tillgångar. Till skillnad från dagens modell ska aktieandelen inte minskas vid kraftiga börsfall. I stället återställs portföljens fördelning genom rebalansering när tillgångsslagen avviker från de gränser som anges i policyn.

Den föreslagna förändringen innebär att portföljens maximala värdefall vid ett kraftigt börsras ökar från cirka 20 procent till omkring 25 procent. Samtidigt bedöms den långsiktiga avkastningspotentialen förbättras genom att portföljen kan behålla en hög och stabil aktieandel över tid.

De viktigaste förändringarna i pensionsmedelspolicyn är följande:

- Nytt mål för pensionsmedelsförvaltningen:
  Kapitalet ska täcka hela regionens pensionsskuld vid år 2042. Genom att portföljen fortsätter att växa med nyavsättningar och avkastning innebär det att regionen till fullo säkerställer att likviditetsbelastningen från pensionsutbetalningar för tidigare och nuvarande anställda inte belastar och begränsar kommande generationer ekonomiskt.
- Ny övergripande förvaltningsstrategi:
  Mot bakgrund av utvecklingen på de finansiella marknaderna byts förvaltningsstrategin från en riskkontrollerande strategi till en rebalanserande strategi. I praktiken innebär detta att allokeringen mellan tillgångsslagen utgår från en normalportfölj snarare än portföljens nedsidesrisk, vilket ger en mer konstant allokering mellan de olika tillgångsslagen över tid.
- Avsnittet om ansvarsfulla placeringar i förvaltningen har uppdaterats för att anpassas till de förändringar som skett (och är på väg att ske) i de regelverk som gäller inom EU.
- Placering i värdepapper får endast ske i fonder för att säkerställa en god riskspridning.

Pensionsmedelspolicyns mål bygger på att en avsättning av pensionsmedel fortsatt sker med 50 miljoner kronor per år tills att ytterligare 450 miljoner kronor avsatts. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en fortsatt avsättning till pensionsmedel är nödvändig för att likviditetsbelastningen från 2040 inte ska ta finansieringsutrymme och begränsa investeringsverksamheten för framtida generationer.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att den nya pensionsmedelspolicyn antas att gälla från och med 2027-01-01.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ett byte av övergripande förvaltningsstrategi från en riskkontrollerande strategi till en rebalanserande strategi ger bättre förutsättningar att skapa god avkastning och nå förvaltningsmålet givet den marknadsmiljö som nu gäller sedan ett antal år tillbaka. Pensionsmedelsförvaltningen har ett långsiktigt perspektiv och en något ökad nedsidesrisk bedöms som godtagbar.

Regionstyrelseförvaltningen anser att reglerna för hållbarhet behöver uppdateras så att de anpassas till de förändringar som skett och är på väg att genomföras i de regelverk som gäller inom EU. Förslaget innebär en ambitionshöjning men ligger i linje med regler och praxis för ansvarsfulla placeringar. De nya reglerna tillämpas redan i förvaltningen och föranleder därmed inte att några fonder behöver bytas ut.

Möjligheten att placera i enskilda värdepapper har använts i mycket begränsad omfattning. Regionstyrelseförvaltningen anser att utbudet av fonder är tillräckligt för att klara förvaltningsmålet. Möjligheten att placera i enstaka värdepapper kan tas bort.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en fortsatt avsättning till pensionsmedel är nödvändig för att likviditetsbelastningen från 2040 inte ska ta finansieringsutrymme och begränsa investeringsverksamheten för framtida generationer. En fortsatt avsättning bör ske löpande med 50 miljoner kronor per år tills att ytterligare 450 miljoner kronor har avsatts och att sammanlagt 1 miljard kronor har avsatts enligt regionfullmäktiges beslut (RF § 277, 2019-11-18). Ett alternativ till årlig avsättning är att göra en engångsavsättning med 450 miljoner kronor i samband med att försäljningslikviden från den förestående försäljningen av aktierna i Gotlands Energi AB erhålls. En ytterligare fördel som pensionsmedelsplaceringarna ger är att över tid generera avkastning som bidrar positivt till regionens driftbudget.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Mikael Wollbo, finans- och redovisningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden yrkar att policyn ändras på punkt 2.6 *Alternativa tillgång*ar samt punkt 2.8 *Ansvarsfulla placeringar* på så sätt att utrymme för alternativa placeringar i hedgefonder tas bort, i övrigt bifall till regionstyrelseförvaltningens förslag.

Ragnar Gustavii (M) yrkar att pensionsmedelspolicyn ska aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och Ragnar Gustaviis tilläggsyrkande och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag
Pensionsmedelspolicy för Region Gotland (beslutad RF 2019-11-18, § 277)
Förslag till ny Pensionsmedelspolicy för Region Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

Skickas till
RSF Ekonomi

RS § 385 Uppdrag. Översyn av årlig avsättning till pensionsavsättning.

Ärendenummer: RS 2026/1456
Paragraf föregående instans: AU § 230

Regionstyrelsens beslut

- Den årliga avsättningen med 50 miljoner kronor ska fortsätta tills att ytterligare 450 miljoner kronor har avsatts.
- Redovisningen av uppdraget tas emot och godkänns.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2026-05-27, § 246, att ge regiondirektören i uppdrag att göra en översyn av den årliga avsättningen till pensionsmedel. Denna tjänsteskrivelse lämnas som svar på det uppdraget.

Regionfullmäktige beslutade 2019-11-18, § 277, om att en ny avsättning till pensionsmedel skulle påbörjas från år 2020 och pågå i 20 år till år 2039. Den årliga avsättningen ska enligt beslutet uppgå till minst 50 miljoner kronor och totalt ska 1 miljard kronor sättas av.

Bakgrunden till beslutet om årlig avsättning till pensionsmedel var en långtidsprognos över pensionsskuldens utveckling som visade att pensionsutbetalningarna successivt kommer att öka mycket de kommande 30 åren och att likviditetsbelastningen från år 2040 accelererar på grund av hur pensionsavtalen är utformade och antalet medarbetare som går i pension. Denna bild är fortfarande aktuell.

Syftet med att öka pensionsmedlen är att bygga upp en kapitalbuffert för att på så sätt undvika undanträngningseffekter på kommande generationers möjligheter att göra investeringar.

En årlig avsättning på minst 50 miljoner kronor har gjorts sedan 2020. Åren 2021 och 2023 var ekonomiskt starka år och möjliggjorde för regionen att göra årliga avsättningar på 150 mnkr. Sedan regionfullmäktigebeslutet 2019 så har 538 miljoner kronor avsatts till pensionsmedelsförvaltningen och vid årets slut så kommer 550 mnkr att ha avsatts. Kvar att sätta av till år 2040 är då 450 miljoner kronor. Fram till beslutet 2019 hade redan 104 miljoner kronor avsatts till pensionsmedelsförvaltningen vilket gör att det totalt har avsatts 642 miljoner kronor (från 2006). Marknadsvärdet på pensionsmedlen uppgår till 987 miljoner kronor (2026-09-30). Avkastningen uppgår till 345 miljoner kronor sedan start.

Region Gotland har en pensionsskuld på cirka 4,1 miljarder kronor. Marknadsvärdet på de avsatta medlen täcker 25 procent (konsolideringsgrad) av pensionsskulden.

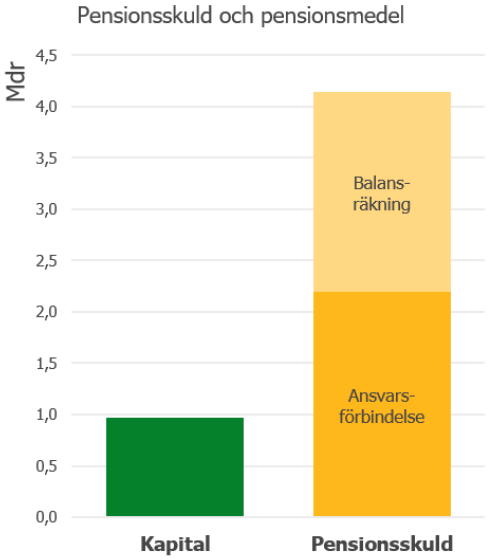

Målet är att pensionsmedlen ska motsvara hela pensionsskulden år 2042 motsvarande en konsolideringsgrad på 100 procent. Därefter ska kapitalet successivt användas för att finansiera pensionsutbetalningarna.

Avsätta medel eller amortera

Ett alternativ till att avsätta 50 miljoner kronor per år till pensionsmedelsförvaltningen är att amortera motsvarande summa på låneskulden. Målet för kapitalförvaltningen är en real avkastning på 4 % per år vilket motsvarar en nominell avkastning på 6 %. Räntan på regionens låneskuld är för närvarande 2,4 %. I kalkylexemplet nedan har en låneränta på 3 % använts.

En jämförelse mellan två alternativ har gjorts för att illustrera de ekonomiska effekterna av alternativen. Alternativ 1 innebär en årlig avsättning till pensionsmedel med 50 miljoner kronor per år tills att ytterligare 450 miljoner kronor avsatts. Alternativ 2 innebär en årlig amortering på låneskulden med 50 miljoner kronor tills att 450 miljoner kronor har amorterats.

Jämförelsen visar att alternativ 1 (avsättning) ger en total resultateffekt på +414 miljoner kronor fram tills att pensionsmedlen ska börja betalas ut om 15 år medan alternativ 2 (amortering) ger en sammanlagd resultateffekt på +175 miljoner kronor. Skillnaden mellan alternativen är 239 miljoner kronor fram till 2042. Under uttagsfasen, som påbörjas 2042 och sedan pågår i cirka 40 år, är skillnaden mellan alternativen 33 miljoner kronor per år till alternativ 1:s fördel, se även tabellen nedan.

Miljoner kronor, mnkr	Alternativ 1 Avsättning pensionsmedel 50 mnkr per år i 9 år	Alternativ 2 Amortera på låneskuld 50 mnkr per år i 9 år	Skillnad
Totalt belopp	450	450	0
			0
Ökad avkastning	414	0	414
Minskad räntekostnad	0	175	-175
Total resultateffekt 15 år	**414**	**175**	**239**
			0
Årlig resultateffekt under uttagsfas (avtagande effekt under 40 år)	**52**	**19**	**33**

Förutsättningar: ränta 3 %, kapitalavkastning 6 %, tid kvar till uttag av pensionsmedel påbörjas är 15 år.

Regionstyrelseförvaltningen sammanvägda bedömningen är att den årliga avsättningen till pensionsmedlen bör fortsätta, dels för att det är ekonomiskt fördelaktigt, dels för att inte begränsa nästkommande generationers möjligheter att genomföra investeringar.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en fortsatt avsättning till pensionsmedel är nödvändig för att likviditetsbelastningen från 2040 inte ska ta finansieringsutrymme och begränsa investeringsverksamheten för framtida generationer.

En fortsatt avsättning bör ske löpande med 50 miljoner kronor per år tills att ytterligare 450 miljoner kronor har avsatts och att sammanlagt 1 miljard kronor har avsatts enligt regionfullmäktiges beslut (RF §277, 2019-11-18). Ett alternativ till årlig avsättning är att göra en engångsavsättning med 450 miljoner kronor i samband med att försäljningslikviden från den förestående försäljningen av aktierna i Gotlands Energi AB erhålls.

Regionstyrelseförvaltningens sammanvägda bedömning är att den årliga avsättningen till pensionsmedlen bör fortsätta dels för att det är ekonomiskt fördelaktigt dels för att inte begränsa nästkommande generationers möjligheter att genomföra investeringar

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionfullmäktige 2019-11-18, § 277
Regionstyrelsen 2026-05-27, § 246
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

Skickas till
RSF Ekonomi

RS § 386 Program med mål och riktlinjer för privata utförare

Ärendenummer: RS 2025/1058
Paragraf föregående instans: AU § 231

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Program för uppföljning av privata utförare för mandatperioden 2027-2030 antas.
- Förslag till årlig uppföljning av privata utförare godkänns.

Sammanfattning

Regionfullmäktige ska varje mandatperiod, enligt kommunallagens 5 kap 3 §, anta ett program för mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Programmet ska också ange hur uppföljning ska ske samt hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Syftet med att fullmäktige ska anta ett program är att frågorna om uppföljning av och insyn i verksamhet som bedrivs av privata utförare ska lyftas till en politisk och strategisk nivå samt att nämnderna ska få en riktlinje.

I samband med en granskning rekommenderade revisionen att regionstyrelsen ska föreslå fullmäktige att anta ett program med mål och riktlinjer för privata utförare. Regionstyrelsen beslutade då om att ge regiondirektören ett uppdrag att ta fram ett sådant program (RS 2025-04-01, § 125). Därtill har det under 2026 i kommunallagen införts krav på regionstyrelsens uppsiktsplikt gäller för nämndernas uppföljning av privata utförare.

Ett program för uppföljning av privata utförare är nu framtaget och bygger på den uppföljning och kontroll som nämnderna genomför.

En process för en årlig uppföljning och rapportering är också framtagen där regionstyrelsen genom regionstyrelseförvaltningen föreslås bereda ett särskilt ärende för uppföljningen av privata utförare. Ärendet föreslås behandlas politiskt i samband med årsredovisningen.

Det föreslagna programmet och process för årlig uppföljning har samberetts mellan förvaltningarna genom förankring i de förvaltningsövergripande nätverken för upphandling och kvalitet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att föreslaget program och process för uppföljning av privata utförare svarar upp mot regionstyrelsens uppdrag och skärpta krav i kommunallagen gällande uppsiktsplikten.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att föreslaget program för uppföljning av privata utförare svarar upp mot regionstyrelsens uppdrag och skärpta krav i kommunallagen gällande uppsiktsplikten. Programmet och processen för en

årlig uppföljning bygger på och stödjer befintliga arbetssätt i nämnder och förvaltningar och skapar en bra utgångspunkt för att följa upp de lagkrav och kvalitetskrav som nämnderna ställer på privata utförare.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelsen 2025-04-01, § 125
Program för uppföljning av privata utförare
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

Skickas till
Samtliga nämnder

RS § 387 Uppdrag. Utvärdering gällande organisationsförändring för skolskjuts

Ärendenummer: RS 2026/1392

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Ansvaret för skolskjutskoordinatorerna övergår från tekniska nämnden till utbildningsnämnden från och med den 1 januari 2027.
- Föreslagna ändringar av erforderliga justeringar i nämndernas reglementen antas. Ändringarna gäller från den 1 januari 2027.
- Driftbudget om 1 379 521 kronor för skolskjuts överförs från tekniska nämnden till utbildningsnämnden år 2027.

Sammanfattning
Vid årsskiftet 2022/2023 överfördes skolskjutsverksamheten från utbildnings- och arbetslivsförvaltningen till kollektivtrafikavdelningen inom teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen, efter beslut i regionfullmäktige (2021-06-21, § 92 och 2022-06-20, § 113).

Förändringen innebar att planering, upphandling och uppföljning av skolskjuts därefter har hanterats inom teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen, samtidigt som skolskjutskoordinatorerna, som tidigare tillhörde utbildnings- och arbetslivsförvaltningen, organisatoriskt placerades där.

Avsikten med förändringen var att samla resurserna i en gemensam organisation i syfte att uppnå en mer effektiv resursanvändning, förbättrad samordning mellan skolskjuts, färdtjänst och sjukresor och en tydligare ansvarsfördelning. Därutöver förväntades tillgänglighet och kvalitet i verksamheten stärkas.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har genom beslut i barn- och utbildningsnämnden (2025-09-18, § 89) fått i uppdrag att utvärdera den genomförda organisationsförändringen för skolskjuts. Syftet har varit att bedöma om förändringen har lett till förbättringar i ansvarsfördelning och samordning och till ökad effektivitet i verksamheten. En första återrapportering lämnades till nämnden i november 2025. Den slutliga utvärderingen redovisades vid nämndens sammanträde i juni 2026.

Utvärderingen visade sammantaget att organisationsförändringen inte har lett till de förbättringar som förväntades när det gäller effektivitet, samordning och tillgänglighet i skolskjutsverksamheten. Även om den formella ansvarsfördelningen och de ekonomiska ramarna upplevs vara densamma som innan, beskriver både koordinatorer och skolor att förändringen i betydande utsträckning har påverkat hur verksamheten fungerar i praktiken. Flera av de utmaningar som fanns före omorganisationen kvarstår, och på vissa håll har nya kontakt- och samverkansproblem tillkommit.

Barn- och utbildningsnämnden fattade beslut i juni i ärendet och tekniska nämnden förväntas fatta beslut den 25 november (dnr TN 2026/3303). Det innebär att regionstyrelsens beredning inför beslut i regionfullmäktige sker innan behandlingen i tekniska nämnden. Beslutet får därför ske under förutsättning att tekniska nämnden fattar beslut i enlighet med förslaget, det vill säga att skolskjutsverksamheten går över till utbildningsnämnden från 1 januari 2027.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen har inget att invända mot barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämndens förslag.

Budgeten för 2027 är beräknad utifrån 2026 års kostnadsnivå. Det innebär att de budgetförändringar som beslutas av regionfullmäktige, som avser barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden i ärendet mål och budget 2027, ska justeras utifrån det här förslaget.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Utbildning- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-21
Barn- och utbildningsnämnden 2026-06-09, § 75.
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-06

Skickas till
Barn- och utbildningsnämnden
Tekniska nämnden

RS § 388 Taxa för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt tillsyn och tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Ärendenummer: RS 2026/1941
Paragraf föregående instans: AU § 244

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Taxa för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt tillsyn och tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor fastställs att gälla från den 1 januari 2027.

Sammanfattning

En uppräkning av taxan för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt tillsyn och tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor föreslås ske med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV). Publicerat värde i oktober 2026 gällande 2027 uppgår till 2,7 procent, vilket innebär att timpriset som taxan baseras på räknats upp från 1 214 kronor till 1 247 kronor.

I ärendet föreslås även att regionstyrelsen framöver ska äga rätt att fastställa framtida indexuppräkningar inom ramen för PKV. Innehållsmässiga förändringar i taxan ska dock även fortsättningsvis beslutas av regionfullmäktige.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Författningssamling. Taxa för tillsyn emligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt tillsyn och tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
Publicerat prisindex för kommunal verksamhet (PKV)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-27

Skickas till

Beredskap och säkerhetsavdelningen, RSF
Regionkansliet, författningssamlingen

RS § 389 Taxa för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll

Ärendenummer: RS 2026/1931
Paragraf föregående instans: AU § 243

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Taxa för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll fastställs att gälla från den 1 januari 2027.

Sammanfattning
Enligt beslut i regionfullmäktige 2025-02-17, § 6 ska regionen följa Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV) för uppräkning av taxa för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll. Uppräkning av taxan för 2027 föreslås ske med 2,7 procent, vilket motsvarar publicerat PKV-värde i oktober 2026 gällande 2027.

I ärendet föreslås även att regionstyrelsen framöver ska äga rätt att fastställa framtida indexuppräkningar inom ramen för PKV. Innehållsmässiga förändringar i taxan ska dock även fortsättningsvis beslutas av regionfullmäktige.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Författningssamling. Taxa för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll
Publicerat Prisindex kommunal verksamhet (PKV)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-27

Skickas till
Beredskap och säkerhetsavdelningen

RS § 390 Taxa för automatlarm

Ärendenummer: RS 2026/1944
Paragraf föregående instans: AU § 245

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Taxa för automatiska brandlarm fastställs att gälla från den 1 januari 2027.

Sammanfattning

Taxan för automatiska brandlarm får årligen räknas upp med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV). Publicerat värde i oktober 2026 gällande 2027 uppgår till 2,7 procent. Taxan för automatiska brandlarm för 2027 föreslås justeras med PVK – en justering med 2,7 procent. Notera att taxan även har förtydligats med uppgift om avgift för utryckning för obefogat larm och återställning.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Författningssamling – Taxa för automatiska brandlarm
Publicerat prisindex för kommunal verksamhet (PKV)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-27

Skickas till

Beredskap och säkerhetsavdelningen, RSF
Regionkansliet, författningssamlingen

RS § 391 Information om kostnad för renovering av Visby ishall

Ärendenummer: RS 2026/1225
Paragraf föregående instans: AU § 236

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Jäv
Matilda Selahn (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning
Regionstyrelsen fattade den 27 maj 2026 beslut om en investering på 14 mnkr i Visby ishall för att möta Svenska ishockeyförbundets krav för spel i Hockeyallsvenskan. Avskrivningen var planerad att ske på 10 år, vilket innebar en beräknad årlig driftskostnad för kapitalkostnader om cirka 1,8 mnkr. Åtgärderna är nu genomförda och den totala kostnaden beräknas landa på cirka 21 mnkr. Detta beror på en kombination av:

- Byggnadens eftersatta skick med till viss del oväntade renoverings- och saneringsbehov.
- Ett antal nödvändiga anpassningar utifrån gällande säkerhets- och myndighetskrav.
- En komprimerad tidsram, vilket har medfört att vissa åtgärder har blivit dyrare än det från början var planerat.

I sammanhanget bör det särskilt noteras att paviljongens renovering innebär ett långsiktigt mervärde då den nu håller en standard som gör att den kan nyttjas i framtida regionala sammanhang. Dessutom har investeringarna genomförts med fokus på flyttbarhet, vilket gör att utrustning som sarg och skärmar kan flyttas/säljas? vid en framtida avveckling av ishallen.

Bedömning
Hade projektet kunnat hanterats som ett konventionellt byggprojekt med en fullständig förprojektering hade många av dessa behov, med extra kostnader som följd, upptäckts och kunnat budgeteras från start. Det är värt att notera att en längre projekteringstid sannolikt hade lett till en högre initial budget, men inte nödvändigtvis till en lägre slutkostnad, då behoven i byggnaden är reella och oundvikliga för att uppnå godkännande.

Gällande nivåerna på de genomförda investeringarna har utformningen anpassats för att säkerställa en god och hållbar arbetsmiljö samt en långsiktigt funktionell anläggning för all den verksamhet som nyttjar lokalen. Bedömningen är att detta var nödvändigt för att undvika bristande

funktionalitet i det dagliga bruket eller behov av kostsamma kompletteringar i ett senare skede.

Särskilt värdefullt är att investeringarna i paviljongen och teknisk utrustning är av hög kvalitet, vilket säkrar deras framtida användbarhet. Precis som med sargen och mediakuben kan även andra tekniska komponenter flyttas och nyttjas i andra regionala arenor om behovet i Visby ishall upphör. Investeringen är således inte enbart en kortsiktig åtgärd för ett specificerat lag, utan en strategisk uppgradering av tillgångar som kan omplaceras och nyttjas i framtiden.

Ärendets behandling under mötet
Matilda Selahn (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 392 Intern kontrollplan regionstyrelsen 2026

Ärendenummer: RS 2025/21
Paragraf föregående instans: AU § 220

Regionstyrelsens beslut

- Redovisningen godkänns.
- Regiondirektören ges i uppdrag att vidta föreslagna åtgärder för att rätta till identifierade brister. En lägesrapportering till regionstyrelsen ska ske efter halvårsskiftet 2027.
- Regiondirektören ges i uppdrag att säkerställa att nämnderna och regionstyrelsen har ett gemensamt arbetssätt för hur man jobbar med framtagande av intern kontrollplan där politiker i nämnder respektive regionstyrelsen involveras, samt återkomma till regionstyrelsen i samband med budgetberedningen 2027 med information om hur det gemensamma arbetssättet utformas.

Sammanfattning

2026 års interna kontrollplan innehåller sammantaget åtta kontroller. Kontroller har gjorts och dessa redovisas i fem rapporter då tre kontroller inom HR har slagits ihop till en rapport. Denna rapport har dock inte genomförts fullt ut beroende på att underlaget för analys har setts som otillräckligt. HR avser att under 2027 återkomma till personalutskottet med en fullständig rapport.

Vissa av kontrollerna gäller hela Region Gotland och en del är specifika för verksamheter inom regionstyrelseförvaltningen.

I samtliga kontroller har det synliggjorts brister. Åtgärder för att rätta till redovisade brister är framtagna och kommer arbetas vidare med.

Bedömning

Kontrollerna har synliggjort en del brister. Förslag på åtgärder för att rätta till dessa framgår i respektive rapport.

Samtliga brister som konstaterats har att hanteras inom ramen för respektive kontrollområdesansvar. Detta utifrån att kontrollansvaret innebär att:

- tillse att kontroll genomförs,
- analysera resultatet,
- vidta åtgärder för att rätta till synliggjorda brister.

Resultat, analys och förslag på åtgärder rörande de genomförda kontrollerna redovisas i bilagda rapporter.

Ärendets behandling under mötet
Johan Malmros (C) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att säkerställa att nämnderna och regionstyrelsen har ett gemensamt arbetssätt för hur man jobbar med framtagande av intern kontrollplan där politiker i nämnder respektive regionstyrelsen involveras, samt återkomma till regionstyrelsen i samband med budgetberedningen 2027 med information om hur det gemensamma arbetssättet utformas.

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag med Johan Malmros tilläggsyrkande och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag
Bilaga 1 – Upphandlingskonsulternas genomförande av upphandlingar sker enligt inköpsenhetens processer
Bilaga 2 – Följsamhet mot regelverket för kassaredovisning och kontanthantering
Bilaga 3 – Hantering av arbetstider och avtal
Bilaga 4 – Hantering av bisysslor inom RSF
Bilaga 5 – Klassning av information som lagras i IT-system
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

Skickas till
Administrativa avdelningen, RSF
Ekonomiavdelningen, RSF
HR-avdelningen, RSF
Digitaliseringsavdelningen, RSF

RS § 393 Fördelning budgetram 2027 - Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2026/19
Paragraf föregående instans: AU § 221

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens förslag till fördelning av budgetram för 2027 godkänns.
- Regiondirektören erhåller rätt att inom förvaltningen fördela fastslagna investeringspotter.

Sammanfattning

Regionstyrelsen budgetram för regionstyrelseförvaltningen 2027 föreslås fördelas enligt nedan:

Avdelning	**Budgetram 2027**
Administrativa avdelningen (Adm)	41 046
Digitalisering (Dig)	95 991
HR (HR)	72 017
Ekonomi (Ek)	54 967
Kommunikation (Kom)	22 796
Kultur och fritid (KFA) - KFN tilldelar ram	0
Regional utveckling (Ru)	53 864
Beredskap och säkerhet (BoS)	81 536
Gemensamt (Gem)	43 311
Måltid (resultatenhet)	0
Summa (tkr)	**465 528**

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 394 Hemställan från Gotlandshem AB angående investering i biokol

Ärendenummer: RS 2025/2434
Paragraf föregående instans: AU § 222

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Gotlandshems hemställan bifalles.

Jäv
Sara Lidqvist (KD) och Nancy Yussef (M) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Reservation
Ragnar Gustavii (M), Mårten Silvén (M), Andreas Vall (M), Gisela Wood (L) och Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning
Vid regionstyrelsens behandling den 1 september 2026 av Gotlandshem AB:s hemställan om investering i biokolsproduktion genom förvärv av ett bolag i Hemse beslutade regionstyrelsen att återremittera ärendet. Syftet var att få en kompletterande utredning av vilka strategiska beroenden investeringen kan medföra och hur dessa lämpligen kan hanteras.

Gotlandshem har nu inkommit med kompletteringar avseende hur de avser att hantera strategiska beroenden. Regionstyrelseförvaltningen noterar att Gotlandshem nu tydligt pekar på vikten av att bygga upp egen kompetens i bolaget för att inte bli beroende av konsultinsatser. Gotlandshems bedömning är att det kommer att ta 2–5 år att bygga egen kompetens inom drift, underhåll och verksamhetsutveckling. Regionstyrelseförvaltningen anser att uppbyggnaden av egen kompetens i bolaget är en viktig framgångsfaktor, varför det kommer att vara en viktig fråga för såväl styrelsen som ägaren att följa över tid.

Sedan återremissen i början av september har Gotlandshem avbrutit den då pågående upphandlingen och kommer efter beslut i regionfullmäktige att påbörja en ny.

Avslutningsvis anser regionstyrelseförvaltningen att eftersom detta är en helt ny affär är det viktigt att Region Gotland som ägare kontinuerligt får möjlighet att följa utvecklingen. Vidare är det inte självklart att ett biokolsbolag ska vara placerat under ett allmännyttigt bostadsbolag. Eftersom Region Gotland håller på att bygga upp en bolagskoncern är det lämpligt att om ett eller ett par år utvärdera om ett biokolsbolag ska vara placerat under ett allmännyttigt bostadsbolag eller om det ska placeras på något annat ställe i regionens bolagsstruktur.

Mot bakgrund av det material som nu finns samlat i ärendet och med de kompletteringar som nu har gjorts föreslås regionstyrelsen bifalla Gotlandshems hemställan om att bilda ett nytt bolag i Gotlandshemskoncernen för produktion av biokol.

Ärendets behandling under mötet
Sara Lidqvist (KD) och Nancy Yussef (M) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ragnar Gustavii (M) yrkar att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att avslå Gotlandshems hemställan om investering i biokolsproduktion.

Gisela Wood (L) och Lars Engelbrektsson (SD) yrkar bifall till Ragnar Gustaviis (M) yrkande.

Saga Carlgren (V) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag mot Ragnar Gustaviis avslagsyrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Votering begärs.
Som propositionsordning gäller ja-röst för bifall till arbetsutskottets förslag och nej-röst för bifall till Ragnar Gustaviis (M) yrkande om avslag.

Omröstningen ger 10 (tio) ja-röster:

1. Johan Malmros (C),
2. Caroline Kalass (S),
3. Matilda Selahn (S),
4. Linus Gränsmark (S),
5. Dan Rådström (C),
6. Fredrik Gradelius (C),
7. Saga Carlgren (V),
8. Linda Wagenius (V),
9. Maya Arfvidson (MP) och
10. Meit Fohlin (S)

samt 5 (fem) nej-röster:

1. Ragnar Gustavii (M),
2. Mårten Silvén (M),
3. Andreas Vall (M),
4. Lars Engelbrektsson (SD) och
5. Gisela Wood (L).

Ordförande finner därmed att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Ragnar Gustavii (M), Mårten Silvén (M), Andreas Vall (M), Gisela Wood (L) och Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ragnar Gustavii (M) delger följande reservationstext:
”Moderaterna reserverar sig mot att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige bifalla Gotlandshems hemställan om investering i biokolsproduktion.

Motivering
För det första saknas en aktuell och sammanhållen hemställan. I det beslutsunderlag som presenterats återfinns ingen aktuell, sammanhållen hemställan som tydligt anger vad Gotlandshem begär att fullmäktige ska godkänna. Underlaget består i stället av kompletteringar, uppdateringar, ekonomiska beräkningar och e-postkorrespondens.

För det andra ligger industriell biokolsproduktion utanför Gotlandshems kärnuppdrag. Gotlandshems uppgift är att tillhandahålla och förvalta bostäder. Gotlandshem Energis uppdrag är att säkerställa en kostnadseffektiv och hållbar energiförsörjning, i första hand för bostadskoncernens behov. Vi anser därför att investeringen inte är förenlig med bolagens kommunala ändamål och ägardirektiv.

För det tredje är den ekonomiska kalkylen otillräckligt underbyggd. Kalkylen bygger dessutom på osäkra antaganden om tillgången till biomassa, framtida försäljningspriser och efterfrågan på biokol och koldioxidcertifikat.

En betydande del av intäkterna förutsätter att Gotlandshemkoncernen själv köper produkterna. Någon tillfredsställande redovisning av investeringens verkliga lönsamhet för hela koncernen, med interna transaktioner eliminerade, har inte presenterats.

För det fjärde saknas en övertygande prövning av alternativen. Om Gotlandshem behöver biokol eller certifierade koldioxidupptag kan dessa köpas på marknaden. Det har inte visats varför bostadsbolaget självt ska äga och driva en industriell produktionsanläggning.

Det saknas därmed en tillräcklig jämförelse mellan egen produktion, externa inköp och andra möjliga åtgärder för att nå bolagets klimatmål.
Ragnar Gustavii (M), Andreas Vall (M), Mårten Silvén (M)”

Beslutsunderlag
Reviderad hemställan 2026-08-18
Komplettering 2026-08-25
Förslag på bolagsordning 2026-08-25
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-26
Regionstyrelsens 2026-09-01, § 279
Gotlandshems uppdatering av hemställan 2026-10-20
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-30

Skickas till
Gotlandshem AB

RS § 395 Budget- och skuldrådgivningens organisationstillhörighet

Ärendenummer: RS 2026/1590
Paragraf föregående instans: AU § 223

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Budget- och skuldrådgivningen, med tillhörande budget, förs organisatoriskt över till socialnämnden den 1 januari 2027.
- All handläggning av hyresgarantier hanteras av socialnämnden från och med den 1 januari 2027 i enlighet med den nya lagstiftningen från 1 september 2026.
- Budgetmedel för år 2027 om 1 066 tkr överförs till socialnämnden.

Sammanfattning

Med anledning av den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft den 1 juli 2025 har en översyn av budget- och skuldrådgivningens organisatoriska placering genomförts. Den nya lagstiftningen tydliggör att budget- och skuldrådgivning är en insats som socialnämnden ska erbjuda och betonar vikten av tidiga, förebyggande och lättillgängliga insatser.

Genomförd kartläggning visar att en organisatorisk överflyttning från regionstyrelseförvaltningen till socialförvaltningen kan skapa bättre förutsättningar för samverkan, tidiga insatser och ett mer samordnat stöd till personer och familjer med ekonomisk utsatthet. Förändringen bedöms även kunna bidra till Region Gotlands arbete med att minska konsekvenserna av barnfattigdom.

Samtidigt har risker kopplade till stigmatisering och verksamhetens upplevda oberoende identifierats. Bedömningen är att dessa risker kan hanteras genom ett långsiktigt förändringsarbete och tydlig kommunikation kring verksamhetens uppdrag.

Sammantaget bedöms nyttorna med en organisatorisk överflyttning överväga de identifierade riskerna och förslaget bedöms ligga i linje med den nya socialtjänstlagens intentioner samt Region Gotlands arbete för att motverka ekonomisk utsatthet och barnfattigdom.

Bedömning

Barnkonventionen

Enligt artikel 27 i Barnkonventionen har alla barn rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. Föräldrar har det huvudsakliga ansvaret men samhället har en viktig stödjande roll. I barnkonventionen fastställs att alla barn är lika värda och har samma rättigheter. Med barn avses varje människa som är under 18 år.

Barnkonsekvensanalys:

Artikel 3 i barnkonventionen slår fast att vid alla åtgärder som rör barn ska en prövning av barnets bästa göras. En prövning ska göras oavsett om barn berörs direkt eller indirekt.

Arbetet med barns delaktighet relaterar till i hur hög grad barn berörs i ärendet. Om barn berörs i lägre grad i ärendet kan detta vara tillräckligt.

I frågan om budget- och skuldrådgivningens organisationstillhörighet har bedömningen gjorts att frågan påverkar barns levnadsvillkor i viss grad och att en mindre omfattande prövning kan göras som bygger på inhämtat underlag och inte kräver kompletterande information från barn.

Bedömning av barnets bästa

Barnets bästa bedöms sammantaget gynnas av en organisatorisk flytt till socialförvaltningen. Förutsättningarna att tidigt upptäcka ekonomisk utsatthet hos barnfamiljer, erbjuda samordnat stöd och förebygga negativa konsekvenser av skuldsättning bedöms stärkas. De identifierade riskerna kan hanteras genom riktade åtgärder för att säkerställa tillgänglighet och minska eventuell stigmatisering.

Samlad slutsats

En överflyttning av budget- och skuldrådgivningen till socialförvaltningen bedöms vara väl förenlig med den nya socialtjänstlagens intentioner om förebyggande arbete, tidiga insatser och ökad samordning. Förändringen kan bidra till att stärka stödet till ekonomiskt utsatta invånare och samtidigt utgöra en viktig del i arbetet mot barnfattigdom på Gotland. Statistiken visar en utveckling som kan indikera att budget- och skuldrådgivningen inte fullt ut når de målgrupper som har behov av stöd. Samtidigt som antalet besök hos budget- och skuldrådgivningen har minskat två år i rad, har försörjningsstödsenheten under samma period sett en tydlig ökning av både antalet hushåll och de totala utbetalningarna.

Att personer med långvarigt eller återkommande försörjningsstöd har små ekonomiska marginaler innebär inte att ekonomisk rådgivning saknar värde. Tvärtom är det ofta dessa personer som har störst behov av stöd för att förebygga ökad skuldsättning, skapa struktur i ekonomin och få hjälp att hitta långsiktiga lösningar, inklusive skuldsanering när det är aktuellt.

Mot bakgrund av den nya lagstiftningen, de identifierade utvecklingsbehoven inom socialtjänsten samt de positiva effekter som bedöms kunna uppnås för barn och familjer föreslår regionstyrelseförvaltningen att budget- och skuldrådgivningen organisatoriskt överförs till socialförvaltningen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att en flytt av budget- och skuldrådgivningen till socialnämnden går i linje med aktuell lagstiftning. Uppdatering av reglemente hanteras i ärendet om översyn av reglementen, RS 2026/1888.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en flytt av budget- och skuldrådgivningen till socialnämnden med tillhörande budget inte får några negativa ekonomiska konsekvenser.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att en flytt av budget- och skuldrådgivningen till socialnämnden ger positiva effekter utifrån ett barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att en flytt av budget- och skuldrådgivningen till socialnämnden ger positiva effekter utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en flytt av budget- och skuldrådgivningen till socialnämnden inte har någon påverkan på landsbygd/geografiskt perspektiv.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en flytt av budget- och skuldrådgivningen till socialnämnden inte har någon påverkan på klimat och miljö.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Socialnämnden 2026-09-17, § 127
Socialförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-08-11
Kartläggning Budget- och skuldrådgivningen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-21

Skickas till
Hanna Ogestad, avdelningschef IFO
Lina Wigsten, enhetschef Försörjningsstödsenheten IFO
Eva Hall, processledare IFO
Registrator-son, ange ärende nr RS 2026/1590

RS § 396 Reglemente för kultur- och fritidsnämnden

Ärendenummer: RS 2026/1887
Paragraf föregående instans: AU § 226

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionstyrelsens förslag till reglemente för kultur- och fritidsnämnden antas.
- Reglementet ska gälla från och med den 1 januari 2027.

Sammanfattning

Av 3 kap. 4 §, 5 kap. 1 § och 6 kap. 2 och 44 §§ kommunallagen (2017:725) framgår att regionfullmäktige ska tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra regionens uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet, ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen såsom nämndernas organisation och verksamhetsformer, ska – om inte något annat anges i lag eller annan författning – bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden och ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer.

Regionfullmäktige beslutade 2026-09-21, § 161 att en kultur- och fritidsnämnd ska tillsättas per den 1 januari 2027. Vilka närmare verksamheter som den nämnden därmed ska ansvara för behöver förtydligas i ett reglemente.

Regionens struktur för reglementen är att ett allmänt reglemente om ansvar, befogenheter och arbetsformer som gäller för regionstyrelsen och övriga nämnder. Sedan har respektive nämnd ett eget reglemente med fokus på dess särskilda ansvar för vissa verksamheter och dess organisation. Huvudregeln är här att varje nämnd är ansvarig för sin personal och de övriga resurser som krävs för att nämnden ska lyckas med sitt uppdrag.

Den nya kultur- och fritidsnämnden kommer i ett första skede ta över ansvar för de frågor som fram till sista december 2026 går via den nuvarande kultur- och fritidsberedningen. I tjänsteskrivelsen (Ny nämndstruktur Region Gotland RS 2025/1807), som låg till grund för regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige, framkommer även att ansvaret för både kulturskolan och ungdomsgårdarna föreslås flyttas från barn- och utbildningsnämnden respektive gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till den nya kultur- och fritidsnämnden. Eftersom kultur- och fritidsområdet till stor del är frivilligt kan avgränsningen eller de inbördes förhållandena gentemot andra nämnder behöva beskrivas tydligare än i de fall där det går att peka på en särskild lag.

Med detta sagt har utifrån tidigare reglementen och vad som kan hänföras till kultur- och fritidsområdet i regionstyrelsens reglemente ett förslag till nytt reglemente upprättas. Det föreslås antas av regionfullmäktige.

I den mån andra nämnders verksamhetsområden ändras, kommer dessa ändringar att behandlas i separata ärenden, till exempel i RS 2026/1888 Reglemente för regionstyrelsen, översyn.

Den nya nämnden behöver i sin tur snarast besluta om styrdokument för verksamheten bland annat delegationsordning, internbudget, internkontroll och attestordning.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden yrkar att förslaget till reglemente ändras redaktionellt på så sätt att punkt 9 i reglementet, ”Stödgivning till studieförbunden”, stryks, samt i övrigt bifall till regionstyrelseförvaltningens förslag.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionfullmäktige 2026-09-21, § 161
Förslag till reglemente för kultur- och fritidsnämnden
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-02

Skickas till
De förtroendevalda i kultur- och fritidsnämnden
Regionens revisorer
Regionkansliet
Ekonomi RSF
Kultur- och fritidsavdelningen

RS § 397 Reglemente för utbildningsnämnden

Ärendenummer: RS 2026/1889
Paragraf föregående instans: AU § 225

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till reglemente för utbildningsnämnden antas.
- Reglementet ska gälla från och med den 1 januari 2027 och ersätter då reglemente för barn- och utbildningsnämnden och reglemente för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Sammanfattning

Av 3 kap. 4 §, 5 kap. 1 § och 6 kap. 2 och 44 §§ kommunallagen (2017:725) framgår att regionfullmäktige ska tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra regionens uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet, ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen såsom nämndernas organisation och verksamhetsformer, ska – om inte något annat anges i lag eller annan författning – bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden och ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer.

Regionfullmäktiges beslutade 2026-09-21, § 161 att en utbildningsnämnd skulle tillsättas per den 1 januari 2027 och med det ersätta barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. I förslag till reglemente basera i allt väsentligt på de senast nämnda nämndernas reglementen.

I utredningen inför regionfullmäktiges inriktningsbeslut fördes resonemang om att ansvaret för Kulturskolan och ungdomsverksamheten skulle kunna överföras till den nya kultur- och fritidsnämnden, även om detta inte uttryckligen framgår av beslutet. Från och med den 1 januari 2027 föreslås kultur- och fritidsnämnden ha verksamhetsansvaret för dessa verksamheter. Under en övergångsperiod kvarstår verksamheterna organisatoriskt inom utbildningsförvaltningen, som utför uppdraget åt kultur- och fritidsnämnden. Verksamheternas långsiktiga organisatoriska hemvist utreds vidare under 2027.

Vidare har framkommit att den flytt av handläggarresurser för skolskjutsar som tidigare beslutats till tekniska nämnden föreslås omprövas och med det att återlämnas till utbildningsnämnden. Detta har beaktats i reglementsförslaget.

Med detta sagt föreslås att regionfullmäktige antar förslaget till reglemente för utbildningsnämnden.

Den nya nämnden behöver i sin tur snarast besluta om styrdokument för verksamheten bland annat delegationsordning, internbudget, internkontroll och attestordning.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Gällande reglemente för barn- och utbildningsnämnden
Gällande reglemente för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden 2026-06-09, § 75
Regionfullmäktige 2026-09-21, § 161
Förslag till reglemente för utbildningsnämnden
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-02

Skickas till
De förtroendevalda i utbildningsnämnden
Regionens revisorer
Utbildningsförvaltningen
Regionkansliet
Ekonomi RSF

RS § 398 Reglemente för regionstyrelsen, översyn

Ärendenummer: RS 2026/1888
Paragraf föregående instans: AU § 224

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till reviderat reglemente för regionstyrelsen antas att gälla från och med den 1 januari 2027.

Regionstyrelsens beslut

- Under förutsättning att regionfullmäktige antar förslaget till reglemente för regionstyrelsen, upphäver regionstyrelsen från och med den 1 januari 2027 de delar av delegationsordningen som avser verksamhet som flyttats till andra nämnder.

Sammanfattning

Av 3 kap. 4 §, 5 kap. 1 § och 6 kap. 2 och 44 §§ kommunallagen (2017:725) framgår att regionfullmäktige ska tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra regionens uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet, ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen såsom nämndernas organisation och verksamhetsformer, ska – om inte något annat anges i lag eller annan författning – bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden och ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Som utgångspunkt fördelas även det organisatoriska arbetsmiljöansvaret baserat på nämndernas respektive verksamhetsområden, vilka anges i respektive nämnds reglemente.

Regionfullmäktiges beslutade 2026-09-21, § 161 att en kultur- och fritidsnämnd ska tillsättas per den 1 januari 2027. Vilka närmare verksamheter som den nämnden därmed ska ansvara för har vidareutvecklats i ett eget ärende med förslag till reglemente för kultur- och fritidsnämnden. Verksamheter som ska övertas av kultur- och fritidsnämnden behöver därför utmönstras ur regionstyrelsens reglemente.

Med den nya socialtjänstlagen följer att budget- och skuldrådgivning är en verksamhet för vilken en socialnämnd ska ansvara. Därför utmönstras även den verksamheten ur regionstyrelsen reglemente. Någon motsvarande ändring i reglementet för socialnämnden krävs och föreslås inte nu, då socialnämndens ansvar numera följer direkt av lag. Däremot bör en översyn av socialnämndens reglemente initieras med avseende på flyttningen dit av det exklusiva ansvaret för hyresgarantier (se RS 2026/1590).

Efter utmönstringen av sagda verksamheter har en redaktionell bearbetning och omnumrering av bestämmelserna av reglementet i förslaget vidtagits i syfte att få en mera logisk uppställning. Förslaget föreslås antas av regionfullmäktige.

Antas förslaget, behöver följdändringar företas i delegationsordningen såvitt avser avsnitten 5.2.4 (ställa ut hyresgaranti), 5.13.7 (statligt bidrag för hyresgaranti) och avsnitt 5.14 (kultur- och fritid).

Övrigt

Med anledning av förslag till ny lagstiftningen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (prop. 2026/27:5) avser regionstyrelseförvaltningen snarast att återkomma med en ny översyn av berörda reglementen och delegationsordningar.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktiges beslut 2026-09-21, § 161
Förslag till reviderat reglemente för regionstyrelsen
Markerade utmönstringar i nuvarande reglemente för regionstyrelsen
Markerade utmönstringar i regionstyrelsens delegationsordning
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-29

Skickas till

Regionens revisorer
Regionkansliet
Ekonomi RSF

RS § 399 Reglemente för Region Gotlands förtroendevalda revisorer

Ärendenummer: RS 2026/1502
Paragraf föregående instans: AU § 227

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Reviderat reglemente för Region Gotlands förtroendevalda revisorer antas att gälla från och med den 1 januari 2027.

Sammanfattning

Av 12 kap. 18 § kommunallagen (2017:725) framgår att regionfullmäktige får anta ett reglemente om revisionen. I det antagna reglementets 8 § finns en reglering om tillkommande uppdrag avseende granskningen av till Region Gotland lämnade donationsstiftelser.

Regionens förtroendevalda revisorer har genom beslut 2026-09-10, § 2 föreslagit regionfullmäktige att § 8 i revisorernas reglemente stryks. Detta eftersom de förtroendevalda revisorerna inte längre reviderar regionens stiftelser.

Revisorernas framställning föreslås bifallas på så sätt att 8 § utmönstras, att återstående bestämmelser omnumreras i löpande följd och att giltighetstiden i sista bestämmelsen uppdateras.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Region Gotlands förtroendevalda revisorers initiativ 2026-09-10, § 2
Förslag till reviderat reglemente för Region Gotlands förtroendevalda revisorer
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-21

Skickas till

Region Gotlands förtroendevalda revisorer

RS § 400 Överklagande av regionfullmäktiges beslut 2025-11-17, RF § 182 och RF § 184 Strategisk process ö-lägesfaktorer och kommunikationer

Ärendenummer: RS 2025/2373

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inge överklagande i enlighet med upprättat förslag.

Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

Förvaltningsrätten i Stockholm har i dom upphävt regionfullmäktige i Region Gotlands beslut 2025-11-17, § 184, i den del det gäller budgetposten ”Fokus Ö-politik och kommunikationer”. I domskälen anförs ”att det påverkansarbete som beskrivs inte kan anses ligga inom ramen för regionens ansvar att samordna insatser för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Arbetet förefaller i stället till stor del gå ut på opinionsbildning i frågor och angelägenheter som enbart andra, i första hand staten, ska ha hand om, dvs. en sådan åtgärd som det var fråga om i RÅ 1993 ref. 32.

Regionen kan överklaga domen senast den 23 november 2026. För att hinna med en fylligare analys av domen och bedömning av utsikterna till framgång, föreslår regionstyrelseförvaltningen att regionstyrelsen beslutar att inge ett blankt överklagande med en begäran om anstånd om att utveckla talan så att skälen för överklagande kan behandlas vid sammanträde med arbetsutskottet den 1 december och regionstyrelsen den 14 december 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 2 november 2026 i mål nr 24629-25
Regionstyrelseförvaltningens förslag till överklagande
Regionstyrelsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-11

Skickas till

Överklagandet skickas till Kammarrätten i Stockholm via förvaltningsrätten.

RS § 401 Överklagande av regionfullmäktiges beslut 2026-10-15, RF § 186 Val av regionråd och tjänstgöringsgrad

Ärendenummer: RS 2026/2009
Paragraf föregående instans: AU § 246

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen förordnar chefsjuristen Patrik Pettersson vid Region Gotland, eller den han i sitt ställe sätter, att såsom ombud företräda Region Gotland, bevaka dess rätt och utföra dess talan i mål gällande laglighetsprövning enligt kommunallagen av regionfullmäktige i Region Gotlands beslut 2026-10-15 § 186.

Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

Med anledning av ett överklagande av regionfullmäktiges beslut 2026-10-15, § 186 Val av regionråd och tjänstgöringsgrad har Förvaltningsrätten i Stockholm förelagt Region Gotland att yttra sig i målet.

Av 6 kap. 15 § kommunallagen framgår att styrelsen får själv eller genom ombud företräda regionen i mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv företräda regionen i målet.

Regionstyrelsförvaltningen föreslår att regionens talan i målet ska utföras av ett ombud.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förvaltningsrättens föreläggande 2026-10-28
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-04

Skickas till

Förvaltningsrätten i Stockholm genom ombudets försorg

RS § 402 Försäljning av fastigheterna Gotland Visby Rodret 1, Gotland Visby Rodret 2 och Gotland Visby Lanternan 1

Ärendenummer: RS 2026/1830
Paragraf föregående instans: AU § 237

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Köpekontrakten för fastigheterna Gotland Visby Rodret 1, Gotland Visby Rodret 2 och Gotland Visby Lanternan 1 godkänns.

Sammanfattning

Markanvisning mellan Region Gotland och AB Gotlandshem godkändes av regionstyrelsen 2024-11-21, § 381. En ny detaljplan för Gråbo 1:3 med flera, vann laga kraft 2025-01-11. Markanvisningen omförhandlades och godkändes av regionstyrelsen 2026-04-21, § 157. Omförhandlingen innebar ett lägre kvadratmeterpris till förmån för att endast hyresrätter ska byggas. Ett markgenomförandeavtal godkändes 2026-05-19 (RS § 175). För att genomföra exploateringen av området och fullgöra markanvisningen behöver fastigheterna överlåtas till AB Gotlandshem och köpekontrakten godkännas. Försäljningen har behandlats i tekniska nämnden och godkänts för vidare hantering i regionstyrelsen (2026-10-21 TN § 176).

Efter att ärendet genomgått politisk behandling i tekniska nämnden inkom Gotlandshem med en önskan om att ett nybildat dotterbolag, Gotlandshem Gläntan AB (559611-7100) ska stå som köpare till fastigheterna.
Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal, samt tidigare nämnda avtal mellan Region Gotland och Gotlandshem, medger överlåtelse av rätten som avtalspart till bolag inom samma koncern. Då försäljningsärendet redan hade passerat tekniska nämnden togs frågan upp vid regionstyrelsens arbetsutskott. Arbetsutskottet gav förvaltningen i uppdrag att klargöra om reviderade avtal kan beredas av regionstyrelsen för vidare hantering i fullmäktige, under villkoret att Gotlandshem nybildade dotterbolaget skulle hinna få ett organisationsnummer. Frågan har stämts av med regionjurist som inte noterade några invändningar mot det föreslagna upplägget. Köpehandlingarna har därför reviderats med den nya avtalsparten inför beslut i regionstyrelsen.

Bedömning

Förvaltningen föreslår att köpekontrakten ska godkännas för att fullgöra markgenomförandeavtalet, som är en del i att verkställa tidigare beslut och att Gotlandshem Gläntan AB godkänns som köpare och avtalspart.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Köpekontrakten följer Region Gotlands riktlinjer för försäljning och köp av fastigheter, tomträtt och arrende, samt bestämmelserna i jordabalken om försäljning av fast egendom.

Enligt tekniska nämndens reglemente 2 § 7 punkten ska nämnden besluta i ärenden om bland annat försäljning avseende regionens fasta egendom upp till och med 10 miljoner kronor, varför tekniska nämnden föreslogs att bereda ärendet för vidare hantering i regionstyrelsen och regionfullmäktige.

2. Ekonomiskt perspektiv

Att köpet fullgörs kommer att generera en intäkt till Region Gotland motsvarande 43,2 miljoner kronor.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelsen 2024-11-21, § 381
Regionstyrelsen 2026-04-21, § 157
Regionstyrelsen 2026-05-19, § 175
Tekniska nämnden 2026-10-21, § 176
Signerat av köparen - Köpekontrakt Visby Rodret 1
Signerat av köparen - Köpekontrakt Visby Rodret 2
Signerat av köparen - Köpekontrakt Visby Lanternan 1
Registreringsbevis - Gotlandshem Gläntan AB
Bilaga - Kartklipp lokalisering, daterad 2026-10-08
Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-11

RS § 403 Partistöd 2027

Ärendenummer: RS 2026/1685
Paragraf föregående instans: AU § 232

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- I början av januari 2027 ska partistöd inklusive utbildningsbidrag betalas ut till partierna med mandat i regionfullmäktige enligt följande:
  - Till Arbetarepartiet-Socialdemokraterna, 2 250 961 kronor.
  - Till Centerpartiet, 1 469 642 kronor.
  - Till Kristdemokraterna, 492 994 kronor.
  - Till Liberalerna, 395 330 kronor.
  - Till Miljöpartiet de gröna, 688 324 kronor.
  - Till Moderaterna, 1 664 972 kronor.
  - Till Sverigedemokraterna, 785 989 kronor.
  - Till Vänsterpartiet, 785 989 kronor.
- 840 640 kronor fördelas enligt beslutade regler för stöd till de partipolitiska ungdomsorganisationerna på Gotland.
- Utgifterna för partistöd enligt ovan ska belasta konto 6071.

Sammanfattning
Av 4 kap. kommunallagen (2017:725), KL, framgår bland annat följande:

29 § Kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd). Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige och som är juridiska personer. Ett parti är representerat om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837). Partistöd får ges också till ett parti som har upphört att vara representerat i fullmäktige, dock endast under ett år efter det att representationen upphörde.

30 § Fullmäktige ska besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti. Fullmäktige får besluta att endast mandat för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837) ska beaktas vid fördelningen av partistödet.

31 § Beslut om partistöd ska innehålla ett krav på att mottagaren av partistödet årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 29 § första stycket. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och ges in till fullmäktige senast sex (6) månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport över granskningen ska bifogas redovisningen. Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till ett parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt första och andra styckena.

32 § Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år.

Av regionfullmäktige beslutade *Regler för partistöd* (RF 2020-01-17, § 5) framgår bland annat följande:

Fullmäktige ska i november månad varje år, i samband med budgetbeslut, besluta att utbetalning av hela partistödet inklusive utbildningsbidrag ska ske i början av januari nästkommande år.

Mottagaren av partistöd ska årligen lämna in en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för de ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket KL. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och ges in till fullmäktige senaste sex (6) månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport ska bifogas redovisningen.

Redovisningen ska ske via regionens e-tjänst alternativt på av regionen framtagen blankett. Till redovisningen ska bifogas utdrag ur årsmötesprotokoll eller styrelseprotokoll utvisande vem eller vilka som är behöriga firmatecknare samt vem som av mottagaren är utsedd till granskare.

För parti som inte lämnar redovisning eller granskningsrapport på ett korrekt sätt kan fullmäktige besluta att inte verkställa utbetalning av nytt stöd.

För parti som inte lämnar redovisning i rätt tid reduceras partistödet automatiskt med 10 %. Har redovisning inte lämnats in innan den 1 september trots påminnelse reduceras partistödet med 100 %.

Bedömning
Förslag till fördelning av partistöd är en matematisk beräkning av stödbeloppens storlek i enligt med regionens regler.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut följer gällande lagstiftning och av regionfullmäktige beslutade regelverk för utbetalning av partistöd.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till fördelning av partistöd följer budget.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Bilaga, sammanställning redovisning av partistöd 2025
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-21

Skickas till
Partiernas kontaktpunkter
RSF/Stab för verkställighet

RS § 404 Revidering av policyn Den goda måltiden

Ärendenummer: RS 2026/1811
Paragraf föregående instans: AU § 235

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Föreslagna revideringar av policyn *Den goda måltiden – Hållbara måltider och mat i Region Gotland* antas.
- Policyn *Den goda måltiden – Hållbara måltider och mat i Region Gotland* ska aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod.

Sammanfattning
Policyn *Den goda måltiden – Hållbara måltider och mat i Region Gotland* fastställdes av regionfullmäktige år 2022 (RF 2022-12-12, § 236). Policyn beskriver regionens förhållningssätt och är ett styrande dokument och stöd för att kvalitetssäkra och följa upp måltider och mat i Region Gotland. Den omfattar även utförare vid konkurrensutsättning och entreprenaddrift. Vidare kompletterar policyn rådande lagstiftning, nationella riktlinjer och rekommendationer inom området livsmedel, måltider och mat. Policyn ligger till grund för gemensamma riktlinjer för måltider och mat samt förvaltningsspecifika anvisningar.

Enligt *Riktlinje för styrande dokument* (fastställt av regionfullmäktige 2026-09-21, § 155) ska policyer gälla tills vidare samt följas upp och revideras vid behov. Befintliga styrande dokument med ett passerat slutdatum är inte längre giltiga.

Aktuell mat- och måltidspolicy har giltighetstid 2022–2025 och den anger att regionstyrelsen/regionstyrelseförvaltningen ansvarar för att uppföljning och eventuell revidering av policyn sker en gång per mandatperiod.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att policyn revideras på följande punkter:

- Giltighetstid ändras från ”2022–2025” till ”tillsvidare.”
- Revideringsintervall ändras från ”en gång per mandatperiod” till ”vid behov.”
- Ansvarsförhållandet förtydligas på så sätt att ”regionstyrelsen, genom regionstyrelseförvaltningen” ansvarar för att genomföra uppföljning och eventuell revidering medan regionfullmäktige fastställer policyn.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att föreslagna revideringar gör att mat- och måltidspolicyn anpassas till fastställd *Riktlinje för styrande dokument* och bevarar dess giltighet.

Ärendets behandling under mötet
Maya Arfvidson (MP) yrkar att ärendet ska återremitteras i syfte att en uppdaterad policy tas fram varje ny mandatperiod, så som tidigare har gjorts.

Saga Carlgren (V) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag. I detta instämmer Ragnar Gustavii (M).

Ragnar Gustavii (M) yrkar även att policyn ska aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod.

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller om ärendet ska återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag med Ragnar Gustaviis tilläggsyrkande och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag
Regionfullmäktige 2022-12-12, § 236
Regionfullmäktige 2026-09-21, § 155
Policy. Den goda måltiden – Hållbara måltider och mat i Region Gotland, med föreslagna revideringar
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-07

Skickas till
Samtliga nämnder

RS § 405 Förlängd giltighetstid för inköpspolicy och inköpsriktlinje

Ärendenummer: RS 2026/1892
Paragraf föregående instans: AU § 233

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Giltighetstiden för Region Gotlands inköpspolicy ändras till att gälla tills vidare.

Regionstyrelsens beslut

- Giltighetstiden för Region Gotlands riktlinje för inköp ändras till att gälla tills vidare.

Sammanfattning
Region Gotlands inköpspolicy fastställer de övergripande förutsättningarna för regionens inköp, inklusive vägledande principer för beslut, styrning och ansvarsfördelning. Riktlinjen för inköp beskriver hur målen i policyn ska uppnås och innehåller en övergripande beskrivning av regionens inköpsprocess.

Nuvarande inköpspolicy och inköpsriktlinjer beslutades år 2022 och upphör att gälla vid utgången av år 2026. Regionstyrelseförvaltningen har inlett en utvärdering av nuvarande dokument i syfte att ta fram förslag till revideringar för beslut i regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Samtidigt pågår en översyn av inköpsorganisationen i hela Region Gotland, till följd av uppdrag från regionstyrelsen till regiondirektören (RS 2024/1129). Översynen omfattar det strategiska, taktiska och operativa inköpsarbetet. Enligt ursprunglig tidplan skulle uppdraget ha återrapporterats under första kvartalet 2026, men på grund av förseningar planeras återrapportering ske i december 2026.

Då organisationsöversynen berör grundläggande frågor om ansvar, styrning och organisering, bedöms dess resultat få inverkan på utformningen av regionens styrdokument för inköp. För att säkerställa att de reviderade dokumenten är sammanhängande och baseras på resultatet av översynen, är det lämpligt att avvakta en fullständig revideringen tills översynens slutsatser är fastställda. Samtidigt bedöms det inte vara lämpligt att regionen står utan gällande styrdokument efter årsskiftet 2026/2027.

Mot denna bakgrund föreslår regionstyrelseförvaltningen att giltighetstiden för Region Gotlands inköpspolicy respektive inköpsriktlinje förlängs. I enlighet med riktlinje för styrande dokument (beslutad 2026-09-21), enligt vilken policyer och riktlinjer ska gälla tills vidare, föreslås att giltighetstiden för dessa dokument ändras till att gälla tills vidare. Detta skapar förutsättningar för att

återkomma till regionstyrelsen och regionfullmäktige med reviderade styrdokument som är fullt anpassade efter den beslutade organisationsstrukturen och den nya mandatperiodens förutsättningar.

Bedömning
Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Inköpspolicyn och riktlinjerna utgör regionens ramverk för att säkerställa att inköp genomförs i enlighet med lagen om offentlig upphandling (LOU) samt i linje med kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och effektiv förvaltning.

Genom att ändra giltighetstiden för nuvarande styrdokument säkerställs att en etablerad inköpsprocess bibehålls i avvaktan på beslut om organisationsförändringar. Detta förhindrar att regionen står utan tydligt fastställd styrning och ansvarsfördelning i inköpsprocessen. Förslaget är i överensstämmelse med riktlinje för styrande dokument (antagen 2026-09-21) som anger att policys och riktlinjer ska gälla tills vidare.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förlängningen av styrdokumenten inte medför några direkta ekonomiska kostnader. Tvärtom bedöms det vara kostnadseffektivt att avvakta med revideringen av dokumenten till dess att organisationsöversynen är klar, då man på så sätt undviker dubbelarbete och kostnader för administration av dokument som kan behöva ändras kort därefter.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Anna Evensen, upphandlingsjurist, och Nanna Sörling, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Inköpspolicy 2022–2026
Riktlinjer för inköp 2022–2026
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-16

Skickas till
Samtliga nämnder

RS § 406 Remiss av Europeiska kommissionens förslag till förordning om offentliga kontrakt och koncessioner (rättsakten om offentlig upphandling)

Ärendenummer: RS 2026/1912
Paragraf föregående instans: AU § 234

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat yttrande överlämnas till Finansdepartementet som Region Gotlands svar på remissen.
- Upprättat yttrande överlämnas till EU-kommissionen som synpunkt på förslaget till förordning om offentliga kontrakt och koncessioner, KOM(2026)590.

Sammanfattning
Den 9 september 2026 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till förordning om offentliga kontrakt och koncessioner, även kallad ”Public Procurement Act”. Förordningen är tänkt att ersätta de tre befintliga upphandlingsdirektiven och även samla flera sektorsspecifika upphandlingsregler.

Kommissionens övergripande syfte med förslaget är att göra regelverket enklare att tillämpa, mer flexibelt och enhetligt samt att öka användningen av upphandling som ett verktyg för att bidra till integrationen av den inre marknaden och EU:s mål om klimat, miljö och ett rättvist samhälle. Genom förslaget anser kommissionen att EU:s konkurrenskraft, resiliens och ekonomiska säkerhet kan stärkas. Ett nytt digitalt ekosystem för offentlig upphandling föreslås, i syfte att bland annat öka effektiviteten och transparensen i EU:s offentliga upphandlingar samt underlätta gränsöverskridande deltagande.

Den 12 oktober tog Region Gotland emot regeringens remiss av kommissionens förslag. Remissvaren ska lämnas in till Finansdepartementet senast den 8 december 2026. Det finns samtidigt möjlighet för medborgare, företag och organisationer att fram till den 24 december (förlängd svarstid) lämna synpunkter på förslaget direkt till EU-kommissionen.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att lämna upprättat yttrande som remissvar till regeringen samt som synpunkt till EU-kommissionen. I yttrandet redogörs för vilka delar av förslaget som Region Gotland tillstyrker och vilka delar som regionen har medskick kring eller anser vara problematiska.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen föreslår att det till ärendet bifogade yttrandet lämnas både till regeringen, i egenskap av remissvar, och till EU-kommissionen som synpunkt. Då ställningstagandena är av identisk karaktär bedöms det vara mest effektivt att lämna en enhetlig argumentation i båda fallen. Ett separat anpassat svar till EU-kommissionen bedöms inte ge något större mervärde, då underlaget täcker de aspekter som är relevanta för både den nationella remissprocessen och EU-nivån.

I yttrandet framförs ett flertal ställningstaganden, varav de mest centrala är följande:

- **Positiv inställning till förenklade upphandlingsregler** samt det stärkta fokuset på miljö, socialt ansvar och säkerhet, där det senare bedöms vara särskilt relevant utifrån Region Gotlands strategiska position.
- **Kritik mot begränsade löptider för ramavtal.** Det betonas att korta avtalstider kan försämra konkurrenssituationen och investeringsviljan hos leverantörer, vilket är särskilt kritiskt för Region Gotland med tanke på ö-läget och behovet av säkrad kapacitet för kritisk infrastruktur.
- **Ett utökat säkerhetsansvar behöver åtföljas av tillräcklig finansiering**, då regionens geopolitiska och strategiska läge kan medföra kostnader som inte kan bäras enbart lokalt.
- **Behov av tydlighet kring administration och digitalisering.** Det lyfts att ökade krav på underleverantörskontroll kräver fungerande nationella system för att den administrativa bördan inte ska bli för omfattande regionalt. Oklarheter kring det digitala datautrymmet lyfts även fram.

Sammanfattningsvis lyfter yttrandet fram de delar av förordningsförslaget som bedöms ha störst påverkan på kommuner och regioner generellt, med särskilt fokus på Region Gotlands specifika geografiska och strategiska förutsättningar.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Anna Evensen, upphandlingsjurist, och Nanna Sörling, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Finansdepartementets faktapromemoria 2026/27 FPM3 inkom 2026-10-27
EU-kommissionens förslag till förordning om offentliga kontrakt och koncessioner inkom 2026-10-12
Förslag till yttrande 2026-11-18
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-06

Skickas till
Finansdepartementet
EU-kommissionen

RS § 407 Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Business Gotland - modell för prioritering och koordinering

Ärendenummer: RS 2026/1748
Paragraf föregående instans: AU § 242

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotlands samverkansprojekt *Business Gotland - modell för prioritering och koordinering* finansieras med 39,35 procent av projektets faktiska kostnader, dock högst 3 698 906 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsmedel, anslag 1:1, under perioden 2027-01-01–2029-12-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Ansökan beskriver flera strukturella utmaningar för Gotland, såsom liten lokal marknad, ö-läge, transportberoende, säsongsvariationer, kompetensbrist och svag kapacitet inom bland annat innovation, export och internationalisering. Utifrån dessa förutsättningar ska projektet *”Business Gotland - modell för prioritering och koordinering”* bidra till att utveckla det fragmenterade företagsfrämjande systemet till en mer sammanhållen och resurseffektivt koordinerad struktur som bättre kan möta företagens behov. Ett förändrat arbetssätt ska testas genom ett antal piloter och slutligen omsättas i en långsiktig modell för Business Gotland. I projektet finns en bred uppslutning av aktörer inom det företagsfrämjande systemet.

Region Gotland är projektägare. Projektet pågår mellan perioden 2027-01-01–2029-12-31 och har en total budget om 10 505 343 kronor, varav faktiska kostnader uppgår till 9 401 043 kronor.

Bedömning

Projektet adresserar relevanta och till stor del väl underbyggda utmaningar i det gotländska näringslivet och det företagsfrämjande systemet. Ansökan hänvisar på ett övergripande plan till relevanta studier och analyser, bland annat OECD och en genomförd GAP-analys, och har en tydlig koppling till den regionala utvecklingsstrategin och dess genomförandeprogram. Med en tydligare avgränsning av projektet hade det varit lättare att skilja mellan dess direkta målgrupp och den yttersta företagsnyttan liksom att strukturera resultat och effekter, eventuellt prioritera bland projektets aktiviteter och tydligare visa varför projektets relativt omfattande resursinsats är motiverad.

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 5. *Jämställdhet,* 8. *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* och mål 10. *Minskad ojämlikhet.*

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet *"Business Gotland - modell för prioritering och koordinering"* överensstämmer med prioritering *Stärk och utveckla näringslivet* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå flertalet mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation där särskilt kan nämnas: *Näringslivsklimatet är bra och det finns goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag, Gotlands attraktionskraft är stärkt* och *Samarbete kring utbildnings- och kompetensfrågor sker i ett väl fungerande system.*

Projektet adresserar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling och visar en medvetenhet kring möjliga målkonflikter och synergier.

Med hänvisning till att projektet har sin utgångspunkt i företagens möjlighet till utveckling bör det säkerställas att företagens perspektiv tas tillvara samt att projektets systemutvecklande ambition kan följas i form av faktisk och mätbar förbättring för de gotländska företagen. Frågor om de medverkande aktörernas mandat, beslutsförmåga och modellens långsiktiga finansiering behöver klarläggas under projekttiden.

Regionstyrelseförvaltningen gör den samlade bedömningen att projektet "*Business Gotland - modell för prioritering och koordinering",* med beaktande av bedömningen ovan, bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på obligatoriska erfarenhetsträffar, till exempel projektfrukostar, som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Business Gotland - modell för prioritering och koordinering - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder inkom 2026-09-14
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 408 Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Energihubbar

Ärendenummer: RS 2026/1747
Paragraf föregående instans: AU § 241

Regionstyrelsens beslut

- Research Institutes of Sweden ABs (RISE AB) samverkansprojekt *Energihubbar* finansieras med 13 procent av projektets faktiska kostnader, dock högst 4 000 000 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsmedel, anslag 1:1, under perioden 2027-01-01 – 2030-04-30.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet *"Energihubbar"* syftar till att hjälpa gotländska små och medelstora företag att hitta lösningar för lokal elproduktion, energilagring och flexibilitet. En energihubb samordnar produktion, lagring, styrning och elanvändning hos en eller flera aktörer bakom mätaren, på kundsidan av nätanslutningspunkten. Effekttoppar minskar; egenanvändning ökar; lokal produktion tillvaratas.

Projektet tar vid efter regionens projekt Energiön Gotland. Färdplanen för Gotlands energiomställning pekar ut hybridparker med lagring, lokala prissignaler och incitament för flexibilitet som prioriterade insatser. I Energihubbar Gotland tar 25 parter i hela värdekedjan fram minst åtta platsanpassade hubbplaner, verifierar metoden i minst tre piloter varav två i fysisk demonstrationsmiljö, och bygger vidare på utredningar om överskottsel, flexibla tariffer och framtida elbehov. Resultaten paketeras i en öppen handbok med checklistor och mallar för tre standardtyper av energihubbar och förvaltas i den regionala samverkansstrukturen efter projektslut.

RISE AB är projektägare. Projektet pågår mellan perioden 2027-01-01 – 2030-04-30 och har en total budget om 32 854 146 kronor.

Bedömning

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på obligatoriska erfarenhetsträffar, till exempel projektfrukostar, som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Energihubbar - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder inkom 2026-09-10
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 409 Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Teknik för hela ön

Ärendenummer: RS 2026/1746
Paragraf föregående instans: AU § 240

Regionstyrelsens beslut

- Föreningen Ung företagsamhet på Gotlands projekt *Teknik för hela ön* finansieras med 49 procent av projektets faktiska kostnader, dock högst 850 192 kronor, Medlen tas från regionala utvecklingsmedel, anslag 1:1, under perioden 2027-01-01–2029-12-31.

Sammanfattning

Projektet *"Teknik för hela Gotland"* syftar till att ge barn och unga på Gotland mer likvärdiga möjligheter att upptäcka teknik och STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) samt se tekniska utbildnings- och yrkesvägar som möjliga framtidsval. Särskilt fokus ligger på tjejer och elever från landsbygdsskolor, som idag är underrepresenterade inom tekniska utbildningar. Genom en sammanhängande kedja av aktiviteter från årskurs 5 till gymnasiet får elever möta teknik, AI, digitalisering, innovation och entreprenörskap genom bland annat Minecraft-hackathon, STEM-inspiration, karriärvägledning inför gymnasievalet samt spel- och teknikprojekt i samverkan med Uppsala universitet, Campus Gotland och näringslivet. Lärare och studie- och yrkesvägledare stärker samtidigt sin kompetens inom teknik, AI och framtidens kompetenser. Projektet ska öka elevers intresse, kunskap och självtillit samt bidra till minskade geografiska och könsrelaterade skillnader och en stärkt kompetensförsörjning inom teknik på Gotland.

Föreningen Ung företagsamhet på Gotland är projektägare. Projektet pågår mellan perioden 2027-01-01 – 2029-12-31 och har en total budget om 1 720 192 kronor.

Bedömning

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på obligatoriska erfarenhetsträffar, till exempel projektfrukostar, som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland. Rapportering ska ske minst varje halvår eller enligt överenskommelse.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Teknik för hela ön - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder inkom 2026-09-14
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 410 Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Strategisk skyfallsplanering

Ärendenummer: RS 2026/1725
Paragraf föregående instans: AU § 239

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotlands projekt *Strategisk skyfallsplanering* finansieras med 50 procent av projektets faktiska kostnader, dock högst 1 683 587 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsmedel, anslag 1:1, under perioden 2027-02-01 – 2028-07-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet *"Strategisk skyfallsplanering"* syftar till att stärka Region Gotlands förmåga att arbeta samordnat, gränsöverskridande och strategiskt med skyfalls- och dagvattenfrågor utifrån ett klimatanpassningsperspektiv. Genom dynamisk skyfallsmodellering, ett GIS-baserat beslutsstöd och extern samverkan förbättras underlaget för långsiktiga prioriteringar och investeringsbeslut.

Region Gotland är projektägare. Projektet pågår under perioden 2027-02-01 till och med 2028-07-31 och har en total budget om 3 367 174 kronor.

Bedömning

Ansökan ligger inom Tillväxtverkets utlysning *"Främja tillgång till vatten och en hållbar vattenförvaltning*" riktad till utvecklingsprojekt i Jönköpings, Kalmar, Kronobergs och Gotlands län. Projekt inom utlysningen ska bland annat bidra till ökad motståndskraft vid klimatförändringar genom att hitta lösningar för säkrare och smartare vattenförvaltning och vattenanvändning.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att stärka den offentliga sektorns förmåga att arbeta strategiskt med klimatanpassning. Förbättrade stödstrukturer, ökad samverkan och utveckling av arbetssätt kommer att integreras i ordinarie verksamhet efter projektets slut.

Projektet *"Strategisk skyfallsplanering"* förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 6, *Rent vatten och sanitet för alla*, mål 11, *Hållbara städer och samhällen* och mål 13, *Bekämpa klimatförändringarna.*

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet överensstämmer med prioritering *Säkra miljö och vatten* och *Gå före i klimatomställningen* i den regionala utvecklingsstrategin *Vårt Gotland 2040*.

Genom att stärka Region Gotlands förmåga att långsiktigt hantera vattenrelaterade risker och skapa bättre förutsättningar för en hållbar

vattenförvaltning bedöms projektet bidra till de samlingsmål som rör vatten i Genomförandeprogram för klimat, miljö och energi. Vidare bedöms projektet bidra till att uppnå de mål som rör klimat- och energiomställningen, särskilt inriktningen *Anpassa samhället till ett förändrat klimat* i *Genomförandeprogram för klimat, miljö och energi.*

Sammantaget bedömer förvaltningen att behovet av projektet är tydligt formulerat. Vidare har projektet en koppling till de prioriteringar som anges i den regionala utvecklingsstrategin och kriterier i Tillväxtverkets utlysning. Projektet är också förenligt med finansieringsplanens prioriterade område Vatten och beredskap. Regionstyrelseförvaltningen föreslår bifall.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på obligatoriska erfarenhetsträffar, till exempel projektfrukostar, som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder, inkom 2026-09-10
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 411 Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Ärendenummer: RS 2023/967
Paragraf föregående instans: REGU § 77

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapporter
  - Inget att rapportera.
- Aktiviteter inom ramen för ordförandeskapet i CPMR
- Övrigt från de internationella nätverken
  - CPMR nominering av kandidater till Political Bureau.
  - CPMR arbetsgrupp kring medlemsavgifter.
  - OWHC World Congress äger rum i Marrakech den 26-29 oktober 2026.
  - UBC Planning Cities seminarium i Elblag om omvandling av stadskärnor.
  - Svenska Institutet Ukraine Programme beviljade ansökningar.
  - Rapport Gammalsvenskby maj-september 2026.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-05

RS § 412 Nominering till grupper – Mälardalsrådet

Ärendenummer: RS 2026/1787
Paragraf föregående instans: REGU § 79

Regionstyrelsens beslut

- Till politisk styrgrupp med förhandlingsmandat (EBS Lilla Gruppen) nomineras Meit Fohlin (S) och Ragnar Gustavii (M)
- Till presidiegrupp för bredare förankring (EBS Stora Gruppen) nomineras Meit Fohlin (S), Johan Malmros (C) och Ragnar Gustavii (M)
- Till politisk grupp för fördjupat tematiskt arbete under 2027–2028 nomineras Oscar Lindster (S), Eva Ahlin (C) och Linda Wagenius (V)
- Till Godstransportrådets styrgrupp nomineras Johan Malmros (C)
- Till styrgrupp för strategisk kompetensförsörjning (En Bättre Matchning) nomineras Erik Bäckström (S) och Maya Arfvidson (MP)

Sammanfattning
Mälardalsrådet är en politisk samverkansorganisation för kommuner och regioner i Stockholm-Mälarregionen med fokus på infrastruktur respektive kompetensförsörjning. Mälardalsrådets storregionala transportpolitiska samarbete går under namnet *En Bättre Sits*. Arbetet för stärkt kompetensförsörjning sker inom ramen för *En Bättre Matchning*.

Mälardalsrådet önskar att medlemmarna senast i december återkommer med nomineringar till respektive grupp enligt fördelning nedan:

- Till politisk styrgrupp med förhandlingsmandat (EBS Lilla Gruppen) nomineras två förtroendevalda representanter, från majoritet respektive opposition.
- Till presidiegrupp för bredare förankring (EBS Stora Gruppen) nomineras utöver styrgruppens representanter ytterligare en förtroendevald.
- Till politisk grupp för fördjupat tematiskt arbete under 2027–2028 nomineras utöver ovan nämnda grupper regionråd samt kommunalråd med hänsyn till geografi, majoritet-opposition, kommun-region. Stockholms län: 16 platser; Uppsala län, Västmanland, Örebro län, Sörmland, Östergötland, Dalarna: 7 platser vardera; Gotland: 3 platser
- Till Godstransportrådets styrgrupp nomineras en förtroendevald representant för varje län.
- Till styrgrupp för strategisk kompetensförsörjning (En Bättre Matchning) nomineras två förtroendevalda representanter till styrgruppen, från majoritet respektive opposition.

Ärendet lyfts för information på REGU 21 oktober. Inför regionstyrelsen 18 november tar partierna fram sina kandidater och skickar in nomineringarna.

Ärendets behandling under mötet
Från styret (S-C-V) föreslås följande nomineringar:

- Som representant i politisk styrgrupp med förhandlingsmandat (EBS Lilla Gruppen) föreslås Meit Fohlin (S)
- Som representanter i presidiegrupp för bredare förankring (EBS Stora Gruppen) föreslås Meit Fohlin (S) och Johan Malmros (C)
- Som representanter i politisk grupp för fördjupat tematiskt arbete under 2027–2028 föreslås Oscar Lindster (S), Eva Ahlin (C) och Linda Wagenius (V)
- Som representant i Godstransportrådets styrgrupp föreslås Johan Malmros (C)
- Som representant i styrgrupp för strategisk kompetensförsörjning (En Bättre Matchning) föreslås Erik Bäckström (S)

Från oppositionen (M-MP och SD-K-L) föreslås följande nomineringar:

- Som representant i politisk styrgrupp med förhandlingsmandat (EBS Lilla Gruppen) föreslås Ragnar Gustavii (M)
- Som representant i presidiegrupp för bredare förankring (EBS Stora Gruppen) föreslås Ragnar Gustavii (M)
- Som representant i styrgrupp för strategisk kompetensförsörjning (En Bättre Matchning) föreslås Maya Arfvidson (MP) respektive Lars Engelbrektsson (SD)

Ordföranden ställer proposition på samtliga förslag förutom oppositionens representant i styrgrupp för strategisk kompetensförsörjning och finner att förslagen bifalls.

Ordföranden ställer därefter proposition på de två förslagen till representant för oppositionen i styrgrupp för strategisk kompetensförsörjning och finner att förslaget att nominera Maya Arfvidson (MP) vinner bifall.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-01
Nominering till Mälardalsrådets styrgrupp för strategisk kompetensförsörjning i Stockholm-Mälarregionen (En Bättre Matchning) för perioden 2027–2031 inkom 2026-10-20
Nomineringar till Mälardalsrådets transportpolitiska samarbete (En Bättre Sits) samt Godstransportrådets styrgrupp för perioden 2027-2031, inkom 2026-10-21

Skickas till
Mälardalsrådet, kansliet@malardalsradet.se

RS § 413 Uppdrag. Gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken

Ärendenummer: RS 2025/2311
Paragraf föregående instans: REGU § 80

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning
De gotländska ståndpunkterna är Trafikrådets gemensamma ställningstaganden för hur flyg- och färjetrafiken ska utformas för att på bästa sätt främja Gotlands utveckling.

Regionstyrelsen beslutade 2025-11-19, § 466, att uppdra åt regiondirektören att inleda processen med att ta fram nya gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken samt att status för arbetet med nya gotländska ståndpunkter ska vara en stående informationspunkt på möten i regionala utvecklingsutskottet.

I ärenden som rör strategiska vägval, så som vid framtagande av gotländska ståndpunkter om kommunikationerna till och från Gotland, bjuds en företrädare för respektive parti i regionfullmäktige in att delta i Trafikrådet under punkten som rör gotländska ståndpunkter.

Trafikrådet sammanträdde den 9 september. På mötet presenterade kommunikationsbyrån Differ tankar om hur Trafikrådet kan skapa ett starkt kommunikativt material. Därefter diskuterades ett första utkast på nya reviderade ståndpunkter, framtaget utifrån det kunskapsunderlag som samlades in under våren. Som fortsatt process beslutades att respektive aktör skulle ta med sig arbetsutkastet till sin respektive organisation för att fundera på behov av revideringar. Ett extramöte i Trafikrådet genomförs den 9 oktober, men exklusive representanter från de politiska partierna av tids- och schemaskäl.

Ståndpunkterna planeras för förankring och fastställande i regionfullmäktige andra kvartalet 2027.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det regionala utvecklingsutskottet ska informeras om hur arbetet med gotländska ståndpunkter fortlöper, i enlighet med beslut i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-01

RS § 414 Information. Priskommissionens arbete

Ärendenummer: RS 2025/2433
Paragraf föregående instans: REGU § 81

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning
Regionstyrelsen beslutade 2025-11-19, § 462, att inrätta en priskommission avseende färjepriserna. Syftet var att accelerera arbetet i färjeprisfrågan för att få upp frågan på Riksdagens och Regeringens bord.

Med priskommission avser Region Gotland en politisk gruppering som inkluderar alla partier i regionfullmäktige och som med extra kraft ska driva färjeprisfrågan framåt i syfte att uppnå rättvisa färjepriser. Målet är att det ska kosta motsvarande att resa med färjetrafiken som att resa samma sträcka på land, det vill säga vägpriser för den som reser med färjetrafiken både med och utan bil.

Till priskommissionen knyts särskilt tjänstepersonsstöd i form av regiondirektör och medarbetare på regionstyrelseförvaltningen. Ordförande och sammankallande är regionstyrelsens ordförande och kommissionen har samma presidium som regionstyrelsen. Priskommissionen sammankallas vid behov. Till priskommissionens möten bjuds även respektive partis politiska sekreterare in.

Sedan föregående rapporteringstillfälle har priskommissionen:

- Deltagit på ett informationsmöte med Trafikverket om regeringsuppdraget Gotlandstrafiken från 2035 (17 september).
- Uppvaktat trafikutskottet om att få komma på besök, så snart ett nytt utskott formerats.
- Genomfört ett arbetsmöte avseende vilka ytterligare inspel Region Gotland bör lämna till regeringsuppdraget (9 oktober).
- Bjudits in till möte med Trafikverkets generaldirektör (24 november).

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är viktigt att regionstyrelsen kontinuerligt informeras om priskommissionens arbete.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-01

RS § 415 Uppdrag. Omlandsutveckling och åtgärder med anledning av bildandet av Bästeträsk nationalpark

Ärendenummer: RS 2025/404
Paragraf föregående instans: REGU § 83

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Uppdraget avslutas i och med denna rapportering.

Sammanfattning
Regionstyrelsen har i tidigare beslut 2025-06-18, § 316 gett regiondirektören i uppdrag att, i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en seminarieserie med fokus på omlandsutveckling i anslutning till det område som föreslås bli nationalpark vid Bästeträsk. Seminarieseriens innehåll utgår från besöksnäringsstrategin, platsvarumärket Gotland och utvecklade samverkansformer för landsbygdsutveckling.

Regionstyrelseförvaltningen återrapporterar genom detta ärende att en seminarieserie med tre träffar planerats hösten 2026, med en träff i september, en i oktober och en i november på olika platser i omlandet kring Bästeträsk. Den första träffen genomfördes 22 september, under Mobilitetsveckan och inbjudan till de andra två träffarna är utskickade. Träffarna har sin utgångspunkt i regionstyrelsens uppdrag att skapa mötesplatser för kunskap, inspiration och samskapande kring utvecklingen av omlandet till den kommande nationalparken. Genom träffarna skapas förutsättningar för kunskapsutbyte, gemensamt idéskapande och nätverkande mellan boende, civilsamhälle, företag och utvecklingsaktörer.

I tidigare beslut var utgångspunkten att denna insats skulle genomföras som en upptakt inför invigningen av nationalparken Bästeträsk. Invigningen av nationalparken förutsätter att ett beslut om en ny nationalpark har tagits av regeringen vilket sker efter Riksdagens godkännande. I januari 2026 meddelade Länsstyrelsen i Gotlands län att inget nationalparksbeslut väntades under våren. Detta eftersom Bästeträsks nationalpark inte fanns med i Regeringens propositionsförteckning för våren 2026. Länsstyrelsen i Gotlands län meddelade samma dag (13 januari) att invigningen därmed inte heller kommer kunna hållas hösten 2026.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det i det rådande läget inte är konstruktivt att avvakta med att genomföra insatsen eftersom det finns ett omfattande engagemang och pågående utvecklingsarbete med flera initiativ i det område som förväntas ingå i nationalparken. Träffarna blir därmed ett sätt att ta vara på den kraft som redan finns och skapa fortsatt framdrift i det lokala utvecklingsarbetet. Genom kunskapsutbyte, gemensamt idéskapande och

möten mellan boende, företag och andra aktörer kan engagemang och stolthet över området stärkas. Träffar med externa aktörer i omlandet är ett sätt att levandegöra visionen om nationalparken under tiden som processen med bildandet pågår.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att genomförandet av uppdraget är en ändamålsenlig och strategiskt viktig insats och att arbetet fortlöper med god framdrift och spridningseffekt.

Seminarieseriens första träff fick högt betyg i både genomförande och innehåll av deltagarna, som även visat intresse för ett fortsatt deltagande i aktörssamverkan. Ansvariga tjänstepersoner från förvaltningen har fått tips och idéer från deltagarna kring innehåll och struktur för det fortsatta arbetet som kommer att omhändertas inför kommande träffar genom ett strukturerat samskapande. Frågeställningar som rör plats- och näringslivsutveckling kommer att följas upp och arbetas vidare med inom regionstyrelseförvaltningens ordinarie struktur för landsbygdsutveckling och platsutveckling efter seminarieserien.

Genomförandet av seminarieserien bedöms stärka såväl den lokala förankringen som engagemanget i omlandet vilket kommer att vara betydelsefullt för områdets långsiktiga utveckling i dess helhet. Träffarna utgör därmed både en del av arbetet med omlandsutveckling i Bästeträsk och ett verktyg för att hålla visionen om nationalparken levande under den fortsatta bildandeprocessen. Regionstyrelseförvaltningen anser därmed att uppdraget har återrapporterats, vad gäller såväl seminarieseriens fokus, innehåll, målgrupp och plats samt relevanta omdömen från den första träffen.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-01
Inbjudan seminarieserie hösten 2026

RS § 416 Uppdrag. Stärkt samordning mellan regionalt utvecklingsuppdrag och kommunalt uppdrag

Ärendenummer: RS 2023/1400
Paragraf föregående instans: REGU § 84

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att hantera samordningen mellan det regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget inom ramen för översyn av styrmodellen.
- Detta uppdrag anses därmed avrapporterat och avslutat.

Sammanfattning

Regionfullmäktige antog i februari 2022 en ny regional utvecklingsstrategi (RUS), Vårt Gotland 2040. Den 22 april samma år antog regionfullmäktige en ny styrmodell, kallad ”*Styrmodell kopplad till ny regional utvecklingsstrategi*”.

I slutrapporten för framtagande av en ny styrmodell kan man bland annat läsa att en av utgångspunkterna i uppdraget vid framtagande av en ny styrmodell är att styrmodellen ska utgå från den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. Vidare kan man läsa att de långsiktiga målen i den regionala utvecklingsstrategin ska omsättas till prioriteringar och mål på kortare sikt för organisationen.

Regionstyrelsen lade sedan i juni 2023 uppdraget att återkomma med en plan för hur samordning mellan regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget ska stärkas för ökad effektivitet och genomförandekraft. Inom ramen för detta uppdrag har två rapporter tagits fram, en avseende resurs och uppdrag för avdelningen regionala utveckling (tidigare presenterad) samt en avseende samordning mellan det regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget (ny – bifogas denna tjänsteskrivelse). Den första konkluderar att Region Gotland är en liten region med små resurser, den andra konkluderar att implementeringen av den regionala utvecklingen och regionala utvecklingsstrategin behöver gå igenom den ordinarie koncernstyrningen med tillhörande arbetsformer som även skapar förutsättningar för detta. Det senare avser både tjänstepersonsorganisationen och den politiska organisationen, då den politiska nivån är en integrerade del i framdriften av det strategiska regionala utvecklingsarbetet.

I övrigt har uppdraget fört med sig att information om det regionala utvecklingsansvaret skulle dras för nämnderna och förvaltningsledningarna, och så har också skett i de flesta nämnderna samt även i koncernledningsgruppen.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att samordningen mellan det regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget behöver hanteras inom ramen av Region Gotlands ordinarie koncernstyrning, det vill säga genom den av regionfullmäktige beslutade styrmodellen med tillhörande ledningssystem. Detta för att möjliggöra att de kommunala nämnderna/verksamheterna ska kunna ta ett ansvar för hur och med vilka resurser man bidrar till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin.

Därmed bedömer regionstyrelseförvaltningen att detta uppdrag bäst lämpar sig för att gå i uppdraget med en översyn av styrmodellen och därtill kopplat ledningssystem. Inom ramen för detta uppdrag har det producerats en del underlag som bör kunna utgöra kunskapsunderlag in i denna process och inte minst då den bilagda rapporten till denna tjänsteskrivelse.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Rapport: Samordning mellan det regionala utvecklingsuppdraget och det kommunala uppdraget
Rapport: Nulägesbeskrivning av uppdrag och resurser för avdelningen regional utveckling
Rapport: Styrmodell kopplad till ny regional utvecklingsstrategi
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-06

RS § 417 Information. Remiss. SVESAM-utredningen – framtidens politik för utveckling i landsbygder och regioner

Ärendenummer: RS 2026/1714
Paragraf föregående instans: REGU § 85

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning
Ärendet är information om utredningens förslag och bidrar med underlag till diskussion om utformning av ståndpunkter till ett kommande yttrande.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Bilaga SOU-2026-462
Bilaga SKR Svesam-utredningens slutbetänkande 2 juli 2026
Bilaga Diskussion RUA 3 september 2026
Bilaga PPT Svesam-utredningen Remisshearing 21 september 2026
Bilaga Principiella medskick SVESAM 2026-10-09
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13

RS § 418 Processbeskrivning framtagande av handlingsplan för gestaltad livsmiljö

Ärendenummer: RS 2026/1798
Paragraf föregående instans: KFB § 42

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning
I den regionala *Kulturplan 2025–2028* lyder mål 8: *"Ett strategiskt arbete inom gestaltad livsmiljö etableras."* Den politiskt beslutade handlingsplanen beskriver tre insatser: Kunskapsutveckling, etablering av samarbetsformer och framtagande av en handlingsplan. Ansvarig för insatsernas genomförande är teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med kultur- och fritidsavdelningen.

Bifogat i ärendet är dokumentet *Processbeskrivning – framtagande av handlingsplan gestaltad livsmiljö*, som beskriver hur arbetet ska gå till. Processen är framtagen i samverkan mellan teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsavdelningen. Dokumentet lyfts även för information i miljö- och byggnämnden.

Utgångspunkten är att det i Region Gotland redan finns relevanta kompetenser och strategiska ambitioner, men att det saknas former för hur dessa interagerar och hur ambitionerna omsätts i ordinarie verksamhet.

En processorganisation tillsätts därför med gemensamt ansvar från teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen, kultur- och fritidsavdelningen och regional utveckling.

Förvaltningen föreslår att informationen tas emot.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Jessica Svännel, regionarkitekt, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Processbeskrivning framtagande av handlingsplan gestaltad livsmiljö, 2026-10-15
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

Skickas till
Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

RS § 419 Uppföljning förändring utvecklarorganisation

Ärendenummer: RS 2026/720
Paragraf föregående instans: KFB § 43

Regionstyrelsens beslut

- Utvecklaruppdraget inom slöjd- och formområdet omformuleras till en renodlad tjänst som slöjdutvecklare på heltid från och med 1 januari 2027.
- Uppdrag och medel för slöjdutveckling överförs till resurscentret Konst och form på Gotland från och med 1 januari 2027.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsavdelningen har i samarbete med Gotlands Museum utrett slöjd- och formutvecklarens framtida uppdrag och hemvist. Utredningen visar på ett behov av att renodla rollen till slöjdutveckling på heltid.

Förvaltningen föreslår att uppdrag och medel för slöjdutveckling från och med 1 januari 2027 fördelas till resurscentret Konst och form på Gotland. Flytten bedöms stärka det oberoende branschfrämjandet för hela ön, ge ökad redundans, skapa goda synergier och stärka resurscentret Konst och form på Gotland. Formfrämjandet omhändertas framöver av bild- och formutvecklaren.

Bedömning

Att omformulera uppdraget till att endast omfatta slöjd går i linje med den statliga förordningen för kultursamverkansmodellen. Det innebär också en förstärkning till slöjdområdet, i linje med *Kulturplan 2025–2028* och mål 1: *Strukturellt svaga områden stärks.*

Formområdet omhändertas framöver av den nya bild- och formutvecklaren. Det har också förstärkts genom tillskapandet av resurscentret Konst och form på Gotland. En renodling av slöjduppdraget skapar tydlighet i gränsdragning mot andra uppdrag.

En sammanslagning av de två halvtiderna till en heltid bedöms svara mot utmaningarna kring jäv, bisyssla och arbetsbelastning.

Placeringen på Konst och form på Gotland bedöms stärka behovet av en oberoende huvudman och ger möjlighet att jobba med alla aktörer på området. Den ses också stärka de professionella utövarna och ge en närmre koppling till regional utveckling inom näringsliv och tillväxt. Samtidigt ger det ökad likvärdighet mellan utvecklaruppdragen och ökad redundans i organisationen. Konst och forms fysiska närhet till slöjdlokalen Hantverket och ungkulturverksamheten Revet ses kunna innebära nya samarbeten samt en

utvecklad barn- och ungaverksamhet. Förslaget innebär också ökade möjligheter att bära slöjdområdet inom Region Gotlands stödgivning samt i förvaltningsöverskridande samarbeten inom till exempel slöjd och hälsa. Placeringen ger även slöjdområdet en närmare koppling till regionens arbete med kulturella och kreativa branscher (KKB), cirkulär ekonomi och hållbar näringslivsutveckling, samtidigt som det garanterar att utvecklaren kan arbeta helt neutralt för alla fria utövare och föreningar över hela Gotland utan koppling till en enskild institutions egna lokaler eller utställningsprogram.

Risken med att flytta slöjdutvecklingsuppdraget från museet är att avståndet ökar till kulturarvsutveckling och museets samlingar. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att avståndet kan överbryggas med fortsatt samarbete inom utvecklarorganisationen och genom den upparbetade samverkan som inom ramen för ordinarie överenskommelse redan sker med Gotlands Museum.

I Gotlands Museums inlaga lyfts även oro kring tillgänglighet och ekonomi. Förvaltningens bedömning är dock att slöjdutvecklarens uppdrag är ett strategiskt och nätverkande branschfrämjande mot utövare på hela ön (där tillgängligheten säkras genom uppsökande arbete och mötesplatsen på Specksrum 6), snarare än vid en publik verksamhet vid Fornsalen. Regionstyrelseförvaltningen har också en etablerad lednings- och kontorsstruktur som kan ta emot tjänsten utan att nya eller märkbart utökade ledningskostnader uppstår.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget går i linje med förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet som reglerar arbetet inom kultursamverkansmodellen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att medelsfördelning för slöjduppdraget till Konst och form på Gotland ger synergier och innebär en förstärkning till det nyskapade resurscentret. Att Gotlands Museum förlorar uppdraget ska inte påverka institutionens verksamhet, eftersom slöjdutvecklingsuppdraget är självständigt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslaget innebär nya möjligheter gällande samverkan med både Hantverket, Revet, Kulturskolan och skolorna.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Utredning Slöjdutveckling, daterad 2026-10-07
Bilaga 1: Slöjdöversyn
Bilaga 2: Skrivelse från Gotlands Museum
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

Skickas till
Gotlands Museum

RS § 420 Nytt stöd till studieförbunden

Ärendenummer: RS 2026/1799
Paragraf föregående instans: KFB § 44

Regionstyrelsens beslut

- Stöd till studieförbunden under 2027 fördelas enligt nuvarande gällande modell.
- Regiondirektören får i uppdrag att under 2027 utforma en ny stödmodell för studieförbunden. Modellen ska redovisas för beslut om implementering med start inför bidragsåret 2028.

Jäv
Gisela Wood (L) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Region Gotland fördelar årligen cirka 2,8 mnkr i stöd till studieförbunden. Det nuvarande fördelningssystemet bygger helt på historiska volymer (antal genomförda timmar och deltagare). Förvaltningen ser ett tydligt behov av att utveckla stödgivningen mot en mer **målstyrd, framåtblickande och samordnad modell** som stärker studieförbundens roll i Gotlands regionala utveckling. Förvaltningen föreslår därför att stödet från och med bidragsåret 2028 blir tvådelat:

- **70 % Basstöd:** Fördelas utifrån Folkbildningsrådets kommunala beräkningsmodell baserat på genomförd verksamhet. Detta säkrar studieförbundens grundläggande infrastruktur och långsiktiga förutsättningar.
- **30 % Verksamhets- och utvecklingsstöd:** Fördelas utifrån en framåtblickande verksamhetsplan och ansökan kopplad till utpekade fokusområden och regionala behov (såsom folkhälsa, civilsamhälle, demokrati och beredskap). Denna del ger förutsättningar för ökad målstyrning & samverkan.

För att ge studieförbunden goda förutsättningar till omställning och erbjuda stöd i planeringen föreslås att 2027 blir ett övergångsår då nuvarande modell gäller, samtidigt som den nya stödformen implementeras.

Bedömning

Att fördela 100 procent av stödet via kommunsnurran innebär att 92 procent av medlen fördelas helt reaktivt utifrån två år gammal statistik. Detta möter inte de identifierade behoven av ökad proaktivitet, tydligare koppling till regionala mål eller stärkt samverkan. Det skulle också innebära att stödgivningen till studieförbunden avviker från övriga verksamhetsstöd inom kultur- och fritidsområdet, där målstyrning och uppföljning krävs.

Förvaltningen bedömer samtidigt att det är viktigt att övergången sker på ett sätt som ger studieförbunden goda förutsättningar till anpassning och trygghet. Förvaltningen har därför vägt samman behoven på följande sätt:

- Rimlig omställningsperiod: Genom att behålla den nuvarande modellen under hela 2027 ges studieförbunden god tid att förbereda sina organisationer inför det nya systemet.
- Aktivt stöd och vägledning från förvaltningen: Under 2027 kan förvaltningen erbjuda riktade workshopar, rådgivning och metodstöd för att hjälpa studieförbunden att formulera sina verksamhetsplaner utifrån de nationella och regionala målen. Syftet är att avdramatisera ansökningsförfarandet och göra den administrativa tröskeln så låg som möjligt.
- Flexibel och väl avvägd modell: Den föreslagna 70/30-modellen tillgodoser studieförbundens behov av ekonomisk förutsägbarhet genom att 70 procent fördelas som ett tryggt basstöd, samtidigt som 30 procent möjliggör utveckling, samverkan och proaktiv målstyrning.

Sammanfattningsvis utgör förslagets upplägg – med en 70/30-fördelning kombinerat med ett övergångsår med erbjudande om stödfunktioner – en balanserad väg framåt som förenar regionens ansvar för ändamålsenlig användning av skattemedel med studieförbundens behov av stabilitet och stöd i omställningen.

Ärendets behandling under mötet
Gisela Wood (L) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sara Lidqvist (KD) yrkar som tilläggsyrkande att regiondirektören får i uppdrag att vid framtagandet av en ny stödmodell för studieförbunden särskilt beakta de synpunkter som framförts av Gotlands Bildningsförbund. Arbetet ska utgå från möjligheten att använda Folkbildningsrådets befintliga fördelnings- och uppföljningssystem, med särskilt fokus på långsiktig ekonomisk förutsägbarhet, folkbildningens självständighet och minimerad administration. Möjligheten att tillgodose regionala prioriteringar inom ramen för befintliga kvalitetsindikatorer ska särskilt prövas. Den nya modellen ska tas fram i nära dialog med studieförbunden.

Saga Carlgren (V) yrkar avslag på tilläggsyrkandet.

Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det vinner bifall.

Ordföranden ställer därefter proposition på Sara Lidqvists tilläggsyrkande och finner att det avslås.

Beslutsunderlag
Bilaga: Återkoppling Gotlands Bildningsförbund
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

Skickas till
ABF
Bilda
Folkuniversitetet
Medborgarskolan
NBV
Sensus
Studiefrämjandet
Studieförbundet Vuxenskolan

RS § 421 Filmstrategi Gotland 2027-2032 och handlingsplan

Ärendenummer: RS 2026/1886
Paragraf föregående instans: KFB § 46

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Filmstrategi Gotland 2027–2032 antas.
- Informationen om handlingsplanen tas emot.

Sammanfattning

Filmstrategi Gotland 2026–2032 beskriver regionala prioriteringar och mål vägledande för hur arbetet med filmen på Gotland ska genomföras fram till 2032.

Förslaget har tagits fram och bearbetats utifrån en remissversion som varit öppen för synpunkter från mars fram till början av juni 2026. Under remissperioden har sju svar inkommit och synpunkter har också inhämtats genom dialog och möten. Remissvaren har beaktats och bearbetats och ligger till grund för ett antal justeringar. Dessa är gulmarkerade i förslaget.

En tillhörande handlingsplan är framtagen som ett arbetsdokument för aktörerna att arbeta efter där prioriterade insatser inom samverkan för filmen pekas ut för de kommande åren.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att nuvarande version av filmstrategin är redo att antas. Som vägledning i arbetet är handlingsplanen viktig för det löpande arbetet framåt, men är ett levande arbetsdokument. Den ska revideras årligen och följas upp av aktörerna två gånger om året efter föreslagna indikatorer.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att filmstrategin följer de krav som ställs på en regional filmstrategi.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att filmstrategins mål är självstående. Ekonomin kan dock komma att påverka antalet insatser som kan genomföras, och därmed påverka i vilken grad förflyttning kan göras mot målen.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att filmstrategin tar god hänsyn till barnperspektivet, framför allt genom mål 1, 2 och 3.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att filmstrategin tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att filmstrategin möjliggör verksamhet på hela Gotland, särskilt inom mål 1, 2 och 4.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att filmstrategin tar hänsyn till klimat och miljöperspektiv genom framför allt mål 5.

Vid kultur- och fritidsberedningens sammanträde den 3 november beslutades att föreslå att filmstrategin ska gälla från och med år 2027, samt att beslutsmening och styrdokument justeras i enlighet med detta.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Remissvar. Tekniska nämnden, daterat 2026-04-15
Remissvar. Folkets Bio Betty, inkom 2026-04-16
Remissvar. Gotlandsmusiken, daterat 2026-05-29
Remissvar. Gotlands folkhögskola
Remissvar. Baltic Art Center 1
Remissvar. Baltic Art Center 2
Filmstrategi 2026–2032
Handlingsplan filmstrategi 2026–2032
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-10-21

RS § 422 Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2027

Ärendenummer: RS 2026/1785
Paragraf föregående instans: KFB § 47

Regionstyrelsens beslut

- 2027 års verksamhetsstöd till kulturorganisationer fördelas enligt förslag.

Sammanfattning
Region Gotlands verksamhetsstöd riktar sig till kontinuerligt verksamma organisationer i det fria kulturlivet som producerar eller arrangerar ett konstnärligt utbud av hög kvalitet eller är en kulturpolitiskt angelägen verksamhet.

Stödet är avgörande för att kulturorganisationer, med sina skiftande verksamheter, ska få stabilitet över tid. Det sänder dessutom en viktig signal till andra bidragsgivare eller utgör grund för rätten att söka annat stöd.

Inför 2027 års fördelning av stöd till kulturorganisationer finns en beräknad indexuppräkning på äskade tre procent, motsvarande 193 939 kronor. Enligt nyligen presenterad bryggbudget beviljas detta och därmed finns 6 658 596 kronor att fördela. Inför 2027 har kulturlivet sökt stöd för sammanlagt 11 226 954 kronor.

Söktrycket inför 2027 är något lägre än inför 2026. 41 ansökningar har inkommit, varav två är helt nya sökande. Tre aktörer som erhöll stöd 2026 har av olika skäl inte lämnat in en ansökan för 2027.

Kriterier som utgör underlag för bedömning rör verksamhetens omfattning, potential att nå olika målgrupper och i vilken mån verksamheten bland annat är långsiktig, unik och har hög kvalitet. I beredningen har även gjorts en sammanvägd bedömning av balansen mellan stad och land och mellan konstområden.

Olikt de två senaste åren finns inga outnyttjade medel från övrig stödgivning att fördela som tillfälligt verksamhetsstöd, något som leder till att konkurrensen inför 2027 är större än vanligt. Den rådande ekonomiska situationen, i kombination med ett stort antal kvalificerade sökande, ställer höga krav på omprioritering inom kulturstödet. För att undvika en cementering av den befintliga skaran stödaktörer och samtidigt nå ut till verksamheter som representerar infrastrukturellt svagare områden är förslaget därför att det utrymme som den treprocentiga uppräkningen innebär helt och hållet fördelas till ett antal nya och ett fåtal befintliga aktörer samt att inga nya aktörer föreslås treåriga stöd.

Förslaget är att bevilja 33 verksamheter stöd och att ge åtta verksamheter avslag. Av de 33 aktörerna som föreslås få stöd är sex helt nya inom stödformen.

Nya aktörer som föreslås verksamhetsstöd 2027 är Nycirkus Gotland, Hantverkshuset i Burgsvik, Stavgard vikingaby, Hemse allmänna konstförening, Gotlands Bygdegårdsdistrikt och Gotlands Lantbruksmuseum. Prioriteringar som gjorts i förslaget är verksamheter inom de infrastrukturellt svagare konstområdena slöjd, dans och cirkus och bild och form, som riktar sig till barn och unga och som gör insatser för att stärka kulturlivet på södra Gotland.

Aktörer som föreslås ett förändrat stöd i form av en ökning jämfört föregående år är Konstfrämjandet Gotland för ökade möjligheter till etablering i Slite och Riksteatern Gotland för att möjliggöra för en starkare lokal samordning och närmare koppling till riksteaterorganisationerna i landet.

Konsekvensen av en utebliven indexuppräkning för det gotländska kulturlivets organisationer är givetvis problematisk mot bakgrund av samhällets kostnadsökningar. En utebliven uppräkning innebär i praktiken en sänkning av stödet.

Ansökningarna har beretts i samverkan mellan Region Gotlands kulturutvecklare inom de olika konstområdena, chef för kulturenheten och avdelningschef för kultur- och fritidsavdelningen. Två jäv har uppstått i beredningen vilket föranlett ett något förändrat bedömningsarbete.

Bedömning
Inför 2027 är konkurrensen högre än vanligt kring verksamhetsstöden då det nya bidragsystemet är fullt ut implementerat och inga outnyttjade stöd finns att fördela. En procentuell indexuppräkning har tidigare år bedömts viktig för att kompensera kulturlivet för de kostnadsökningar som sker i samhället. Inför 2027 föreslås den beviljade indexuppräkningen om 3 procent inte fördelas som en generell höjning till samtliga befintliga stödaktörer, utan i stället användas för att inkludera fler och nya aktörer i stödet som tidigare inte kunnat prioriteras – bland annat Hantverkshuset i Burgsvik.

Regionstyreförvaltningen bedömer att förslag till fördelning går i linje med kulturplanens mål och nämndmålet 10 procents ökning av kultur riktat till barn och unga. Förslaget stärker de svaga områdena slöjd, dans och cirkus och bild och form och utgör även en särskild satsning på aktörer på södra Gotland.

I handläggningen har en sammanvägd bedömning gjorts, där avdelningschef, enhetschef och kulturutvecklare ingått. Samtliga regionala kulturutvecklare inom litteratur, teater, musik, dans, film, kulturarv, slöjd/form/design och konst har enskilt eller i grupp medverkat i bedömningen som sedan

sammanställts och vägts in i detta förslag till beslut. Se bilaga 2 för samtliga motiveringar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Stöd har utlysts, beretts och fördelningen är genomförd utifrån allmänna bestämmelser och gällande regler och riktlinjer för stöd till kultur- och fritidsverksamhet som gällt från och med 2024-11-01. Bedömningar sker även mot bakgrunden av årliga inskickade årsmöteshandlingar, regelbundna utvecklingssamtal och de ansökningar som ligger till grund för förslaget. Två jäv har anmälts som redovisas i bilaga 2.

2. Ekonomiskt perspektiv

Konsekvensen av en utebliven indexuppräkning för enskilda befintliga verksamheter är givetvis problematisk mot bakgrund av samhällets kostnadsökningar. En utebliven uppräkning innebär i praktiken en sänkning av stödet. Konkurrensen om medel är hög såväl lokalt som i landet, vilket gör att det finns risker att framför allt delar av det sårbara ideella kulturlivet kan ge upp.

3. Barnperspektiv

Artikel 31 i Barnkonventionen erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet samt lyfter tillhandahållande av lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet. De fria aktörer som finns på Gotland är avgörande för barns rätt att delta i kulturlivet. Barn och unga och deras behov är prioriterade i förvaltningens beredningsarbete och i föreliggande förslag till fördelning, med förslag till fördelning bland annat till Hantverkshuset i Burgsvik, Nycirkus Gotland och Stavgard vikingaby.

4. Jämställdhetsperspektiv

Könsfördelningen bland utövare ser olika ut inom olika konstformer, vilket beaktas i bedömningen. Förvaltningen noterar återkommande att frågor kring jämställdhet, mångfald, breddat deltagande och tillgänglighet i stor omfattning belyses och gestaltas konstnärligt inom alla konstformer.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En god geografisk spridning av stöd till verksamheter på landsbygderna har tagits hänsyn till i fördelningen. Årets förslag till fördelning syftar bland annat till att stärka den kulturella infrastrukturen på södra Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Det fria kulturlivet bidrar med sina olika verksamheter till en mer attraktiv livsmiljö. Ärendet är inte relaterat till ökad miljöbelastning.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Bilaga 1 Fördelning 2026
Bilaga 2 Beskrivningar och motiveringar, A-Ö.
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-20

Skickas till
Samtliga sökande som beviljas stöd
Samtliga sökande vars ansökan avslagits
Samtliga kulturutvecklare för kännedom

RS § 423 Region Gotlands Kulturpris 2026

Ärendenummer: RS 2026/26
Paragraf föregående instans: KFB § 48

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige har att utdela pris.

Regionstyrelsens beslut

- 2026 års mottagare av Region Gotlands kulturpris är Ylva Olsson.

Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

Region Gotland har sedan 1962 årligen utdelat ett kulturpris. Priset utdelas, som det står i kriterierna, *”till person/-er och/eller förening som för Gotland utfört bestående kulturgärning i detta begrepps vidaste bemärkelse”.*

Den nominerade behöver inte vara bosatt eller verksam på Gotland men ska ha bidragit till en betydande kulturgärning för Gotland. Det går inte att nominera en tjänsteperson anställd inom Region Gotland. Kulturpristagare utses av regionstyrelsen på förslag av enskilda medborgare eller organisationer. Kulturpriset består av en prissumma på 25 000 kr samt ett diplom.

Prisutdelningen sker i samband med regionfullmäktiges sammanträde den 9 december 2026.

Regionstyrelseförvaltningen har 2026 tagit emot totalt 184 nomineringar av 20 olika kandidater. Årets nominerade är:

- Anders Öhman
- Angelica Blomhage
- Carin Tellström
- Christer Mattsson
- Ellen Marie Martinsen
- Emma Gustafsson
- Fårö Konstrunda/Peter Bunge Meyer
- Isak Mozard/Bio Savannen
- Joakim Kindgren
- Johann Wallnöfer
- Kulturföreningen I Ren Kultur/Liten kulturvecka på Fårö
- Maria Halla
- Hantverkshuset i Burgsvik/Sara Härstedt-Carlsson
- SPACE – Rum för skapande
- Stefan Haase

- Ung livskraft i samverkan Gotland
- Vamlingbo Kammarmusikfestival
- Ylva Olsson
- Zirkus-Loko-Motiv
- Örjan Herlitz

Bedömning
Förslag på urval av kandidaterna ovan görs av förvaltningen till kultur- och fritidsberedningen som därefter föreslår regionstyrelsen att utse årets kulturpristagare.

Ärendets behandling under mötet
Fredrik Gradelius (C) delger kultur- och fritidsberedningens förslag till mottagare av Region Gotlands Kulturpris och läser upp följande motivering:

”Eldsjälen och artisten Ylva Olsson är sen många år själv och tillsammans med sin familj en självklar del av Gotlands kulturliv. Genom Karl-Petters Orkester har musik skapats om livets alla vardagligheter för barn och familjer som lätt går att sjunga med i. Konserterna brukar vara bejublade tillställningar i samarbete med olika aktörer i det gotländska musiklivet. Orkestern blev för ett par år sedan grammisnominerade i kategorin Musik för barn. Ylva har även tonsatt lyrik av Edith Södergran och Maria Wine. På skivan *Elva sånger ur mitt liv* berättar hon om livet på Gotland. Sedan över 10 år driver Ylva tillsammans med musikern och pedagogen Sara Boström amatörteatergruppen Glitter och grus. Gruppen samlar personer med olika funktionsnedsättningar som varje vecka möts för att sjunga, dansa och tillsammans arbeta fram musikaliska berättelser utifrån olika teman. Med inspiration från välkända musikaler och musikgrupper växer föreställningar fram som sedan framförs för både anpassad skola och en entusiastisk och jublande publik.”

Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Bilaga 1 - Årets samtliga inskickade nomineringar med motiveringar
Bilaga 2 - Tidigare års pristagare, 1962 – 2025
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-21

RS § 424 Uppdrag. Utredning av förutsättningarna för införande av pluspolarkort

Ärendenummer: RS 2025/1189
Paragraf föregående instans: KFB § 49

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot och uppdraget anses vara slutrapporterat.
- Regiondirektören får i uppdrag att införa pluspolarkort.

Sammanfattning
Regionstyrelseförvaltningen har utrett förutsättningarna för att införa Pluspolarkortet, ett beprövat koncept där en ledsagare får följa med kostnadsfritt på aktiviteter för personer med funktionsnedsättning. Utredningen har baserats på erfarenhetsutbyte med referenskommuner samt samråd med interna intressenter och lokala arrangörer.

Analysen visar att maximal inkludering uppnås genom att kortet beviljas utifrån en yrkesverksam bedömning snarare än krav på formella beslut enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller socialtjänstlagen (2025:400, SoL). Det övergripande ansvaret för genomförandet föreslås ligga hos kultur- och fritidsavdelningen.

En effektiv förvaltning kräver automatisering via Region Gotlands e-tjänstplattform. De löpande administrativa kostnaderna bedöms vara låga.

En central förutsättning för genomförandet är att ett beslut fattas i regionfullmäktige om att systemet svarar mot ett allmänt intresse, vilket utgör den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen GDPR.

Baserat på detta bedöms Pluspolarkortet vara en genomförbar och värdeskapande insats med hög samhällsnytta. För ett framgångsrikt införande krävs att e-tjänstens datasäkerhet verifieras, att ett referensnätverk säkras inom vård, skola och omsorg samt att en inledande pilotfas genomförs.

Bedömning
Förvaltningen bedömer att införandet av Pluspolarkortet är en lämplig insats för att främja jämlik hälsa och social inkludering utifrån följande motiveringar:

- Beprövad modell: Genom att använda en etablerad referensmodell minimeras utvecklingskostnader och risker.
- Resurseffektivitet: Genom att automatisera ansökningsprocessen och integrera produktionen i befintlig infrastruktur minimeras det

administrativa merarbetet. Resursbehovet bedöms rymmas inom befintliga budgetramar.

- Mätbar nytta: Referenskommunerna visar att systemet är högt värderat av både användare och arrangörer. Det skapar en enhetlig struktur som underlättar för arrangörer och ökar tryggheten för kortinnehavaren.

Den samlade bedömningen är att när de kritiska förutsättningarna är uppfyllda finns goda möjligheter att implementera systemet i enlighet med den beprövade modellen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att införandet av Pluspolarkortet är förenligt med gällande lagstiftning, förutsatt att ett beslut i regionfullmäktige fastställer att verksamheten svarar mot allmänt intresse enligt kommunallagen. Detta beslut utgör den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter enligt GDPR. Den administrativa hanteringen ska vara anpassad utefter behandling av känsliga personuppgifter

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att införandet är budgetneutralt. Det ekonomiska bortfallet för arrangörerna bedöms vara försumbart då många redan tillämpar liknande lösningar kostnadsfritt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att Pluspolarkortet har ett tydligt positivt barnperspektiv. Genom att inte tillämpa någon åldersgräns säkerställs att barn med funktionsnedsättning ges samma förutsättningar som sina jämnåriga att delta i fritidsaktiviteter, kulturupplevelser och sociala sammanhang.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att Pluspolarkortet är könsneutralt och vänder sig till alla individer med behov av stöd, oavsett kön.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en digital ansökan och utskick per brev säkerställer att ledsagarkortet är tillgängligt för boende över hela ön. För att kortet ska uppnå sin fulla potential är det dock av betydelse att transportmöjligheterna fungerar och att utbudet av aktiviteter finns spritt geografiskt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en digital ansökningsprocess minimerar pappersförbrukningen och att behovet av fysiska besök på förvaltningen reduceras.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Rapport. Utredning av förutsättningar för införande av pluspolarkort
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

RS § 425 Översyn av taxor och avgifter inom fritidsområdet

Ärendenummer: RS 2025/1970
Paragraf föregående instans: KFB § 50

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Reviderade taxor och avgifter för kultur och fritid, med undantag för prissättning för Nya Solbergabadet, antas att gälla från och med 1 januari 2027.

Regionstyrelsens beslut

- Delen avseende prissättning för Nya Solbergabadet återremitteras till förvaltningen för att kompletteras med omvärldsbevakning och konsekvensanalys.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen överlämnar förslag på reviderade taxor och avgifter för kultur och fritid att gälla från 1 januari 2027 samt prissättning för Nya Solbergabadet att börja gälla vid verksamhetens start.

Ärendet grundar sig i ett behov av att anpassa taxor och avgifter till dagens kostnadsnivåer. Utifrån tidigare politiska ställningstaganden har en modell med femårsintervall för prisjusteringar av anläggningshyra tillämpats. Prissättningen för Nya Solbergabadet har tagits fram genom en omfattande omvärldsanalys av liknande anläggningar i Sverige. I samverkan med RF-SISU Gotland har en konsekvensanalys genomförts där föreningslivet uttrycker oro för ekonomisk press och risk för ökat utanförskap bland barn och ungdomar vid höjda medlemsavgifter.

Förvaltningen bedömer att en justering är nödvändig för den ekonomiska hållbarheten i relation till förvaltningens kostnader, men att det krävs en fortsatt god balans mellan taxorna och avgifterna och ett aktivt stöd till föreningslivet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en revidering av taxorna är nödvändig för att möta att de fasta kostnaderna så som exempelvis städ och annan drift ökar samt för att säkerställa en ekonomiskt hållbar drift. Modeller för förutsägbara justeringar fyller en viktig funktion, men måste alltid vägas mot den faktiska inflationstakten och kostnadsutvecklingen. Oavsett vilken modell som används behöver hänsyn också tas till föreningslivets ekonomiska bärkraft och relationen mellan Region Gotlands taxor och avgifter och stöd till föreningslivet.

När det gäller Nya Solbergabadet bedöms förslaget på prissättning vara rimlig och marknadsmässig utifrån den genomförda analysen. Förvaltningen är medveten om de risker för social exkludering som lyfts fram i konsekvensanalysen via RF-SISU. Det är därför av yttersta vikt att regionen fortsätter att arbeta med inkluderande åtgärder, såsom rabatterade tider och ett starkt stöd till föreningslivet, för att säkerställa att de ekonomiska anpassningarna inte sker på bekostnad av folkhälsan och det sociala målet om ett aktivt och jämlikt Gotland.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att beslutet vilar på en korrekt rättslig grund då regionfullmäktige har befogenhet att fastställa taxor och avgifter för regionens anläggningar. Revisionen sker i enlighet med gällande förvaltningsprinciper om likabehandling, där samma taxestruktur tillämpas för likvärdiga nyttjanden.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget skapar en långsiktig ekonomisk hållbarhet för regionen genom att indexera intäkterna mot kostnadsutvecklingen. För användarna innebär modellen en förutsägbar kostnadsökning, vilket underlättar budgetering. För vissa ekonomiskt ansträngda föreningar kan dock höjningen innebära en utmaning som kräver antingen höjda avgifter inom föreningen eller sökande av externa medel.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det finns en risk att höjda medlemsavgifter (till följd av hyreshöjningar) kan leda till att barn från ekonomiskt svaga hushåll exkluderas från föreningslivet. Barnets rätt till lek och fritid vägs här mot behovet av att finansiera säkra och moderna anläggningar. Detta gör att arbetet med kompensatoriska åtgärder blir extra viktigt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att taxehöjningarna inte förväntas ha någon direkt differentierad effekt mellan könen. Då tillgång till idrott och bad är en grundläggande rättighet för alla, är målet att prissättningen ska vara neutral och inte missgynna någon specifik grupp baserat på kön.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att påverkan blir mest märkbar för de föreningar som är beroende av regionens anläggningar. På landsbygden är föreningsdrivna anläggningar vanligare än i tätorterna. Vilket sin tur gör att effekten inte är lika stor på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att revideringen av taxorna i sig inte har någon direkt negativ miljöpåverkan.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden yrkar att förslaget på prissättning för Nya Solbergabadet återremitteras till förvaltningen i syfte att kompletteras med omvärldsbevakning och konsekvensanalys, för att återkomma till kultur- och fritidsnämnden och regionstyrelsen under 2027, samt i övrigt bifall till kultur- och fritidsberedningens förslag.

Ordföranden ställer proposition på sitt yrkande och finner att det vinner bifall.

Beslutsunderlag
Kultur- och fritidsavdelningens taxor och avgifter 2026-10-12
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 426 Information. Fritidsplan 2028-2032

Ärendenummer: RS 2026/1896
Paragraf föregående instans: KFB § 51

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionen initierar nu arbetet med *Fritidsplan 2028–2032*, ett strategiskt styrdokument som ska vägleda arbetet med anläggningar, föreningsstöd och idrottsutveckling på Gotland. Arbetet genomförs enligt en samskapande modell i fyra steg: Lyssna - Besluta -Förankra – Genomföra. Detta innebär att politiska prioriteringar och mål integreras med faktiska behov och underlag från externa aktörer, såsom RF-SISU och civilsamhället. Processen sträcker sig från november 2026 till januari 2028 och är indelad i faser som rör sig från strategisk grundläggning och visioner till operativ planering. Slutprodukten är planerad att bestå av en strategisk plan med en vision för 2040,
tre huvudinriktningar och 6–12 konkreta mål, samt en handlingsplan med en insatsmatris för ansvarsfördelning mellan förvaltningarna. Det slutgiltiga underlaget är planerat att presenteras för beslut i oktober 2027 för beslut och fastställande av regionfullmäktige i januari 2028.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att underlaget utgör en bra grund för framtagandet av ny fritidsplan. I och med detta upplägg kommer fritidsplanen likna kulturplanen i disposition och upplägg. Detta kommer göra planen mer lätthanterlig både för tjänstepersoner och politiker.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 427 Information. Läsning och läsfrämjande nationellt och lokalt

Ärendenummer: RS 2026/1885
Paragraf föregående instans: KFB § 55

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning
Den senaste Pisa-mätningen visar oroande resultat när det gäller läsförståelse hos landets 15-åringar. Samtidigt finns det andra undersökningar som visar att den dagliga läsningen faktiskt ökar hos yngre barn.

Läsfrågan engagerar hela samhället och sedan i våras finns en ny nationell lässtrategi och Kulturrådet har ett nytt handlingsprogram för läsfrämjande.

Regionstyrelseförvaltningens biblioteksverksamheter (folkbiblioteken och biblioteksutveckling) har under de senaste åren arbetat mer strategiskt med läsfrämjande insatser för barn och unga. Grunden för läsfrämjandearbetet är Bokstart, med familjestödjande insatser som hembesök och gåvoböcker för att främja små barns språkutveckling och läsning i familjerna.

Genom den statliga satsningen Läsfrämjandelyftet fick folkbiblioteken under perioden 2022–2025 möjlighet att stärka personalens profession och roll som läsfrämjare samtidigt som bibliotekens chefer stärktes i att arbeta strategiskt med det läsfrämjande uppdraget. De lärdomar och metoder som tagits fram i Läsfrämjandelyftet på Gotland har tagits tillvara i den nya biblioteksplanen 2026–2029 och i handlingsplanen som gäller regionstyrelseförvaltningens biblioteksverksamheter.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen tar emot informationen.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-21

RS § 428 Revidering. Bidragsbestämmelser fritid

Ärendenummer: RS 2026/1927
Paragraf föregående instans: KFB § 52

Regionstyrelsens beslut

- Föreslagna revideringar av *Bestämmelser för stöd inom fritidsområdet* godkänns.

Sammanfattning
I juni 2025 fastställde regionfullmäktige ett nytt, partiellt bidragssystem för fritidssektorn med en budget på 3,15 mnkr. Efter ett års implementering föreslår regionstyrelseförvaltningen nu tre justeringar i riktlinjerna för att optimera stöden och underlätta handläggningen.

1. **Nyttjanderätt och arrende:** Kravet på minst fem års avtalstid mjukas upp. Stöd föreslås nu beviljas även vid kortare avtal om anläggningen bedöms vara av stor regional vikt. Bedömningen föreslås ske utifrån helheten, exempelvis verksamhetens historik och dess betydelse för infrastrukturen på Gotland.
2. **Driftstöd för underlag:** För att undvika för breda tolkningar föreslås ett förtydligande att stödet (max två prisbasbelopp) endast gäller material för själva idrottsytan/underlaget (till exempel sand till ridbanor eller gräs till planer). Underhåll av byggnader, fasader och omklädningsrum omfattas inte.
3. **Hyresstöd:** Hyresstödet föreslås delas upp i tre tydliga kategorier för bättre överskådlighet:

- **Långtidsförhyrning (ensamrätt):** Upp till 70 procent av kostnaden, max 300 000 kr.
- **Korttidsförhyrning (utan ensamrätt):** Max 50 000 kr.
- **Timtaxa (vid brist på regionalt utbud):** Max 100 kr/timme, totalt max 50 000 kr.

Regionstyrelseförvaltningen anser att revideringarna är nödvändiga för att skapa tydlighet för både föreningar och handläggare. Ändringarna bedöms vara förtydliganden som inte medför någon betydande risk för utslagning av föreningar eller kraftigt minskat stöd.

Bedömning
Det är regionstyrelseförvaltningens bedömning att ändringarna i riktlinjerna är nödvändiga då de kommer att underlätta för både föreningar och tjänstepersoner som handlägger. Det är vidare förvaltningens bedömning att revideringarna i väldigt liten utsträckning riskerar leda till utslagning eller kraftigt minskat stöd.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Bestämmelser för stöd inom Fritidsområdet 2026-03-31
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

RS § 429 Skrivelse från IFK Visby gällande ansökan om medfinansiering konstgräsplan

Ärendenummer: RS 2026/1182
Paragraf föregående instans: KFB § 53

Regionstyrelsens beslut

- IFK Visby beviljas investeringsbidrag om 500 000 kronor till nybyggnation av konstgräsplan på Västerhejde IP.

Sammanfattning
IFK Visby ansökte den 21 april 2026 om ett ekonomiskt stöd på 974 390 kronor för att färdigställa finansieringen av konstgräsplaner på Västerhejde IP. Projektets syfte är att stärka lokalsamhället och främja rörelse för barn och unga genom moderna idrottsmöjligheter. Centrala mervärden inkluderar fri användning för skolverksamhet och spontanidrott, en stark samverkansmodell med lokala föreningar, avlastning av Visbys befintliga planer samt en hållbar miljöprofil där vattenresurserna sparas.

På grund av höjda offertpriser har projektet efter att ansökan lämnades in avgränsats för att säkra genomförandet enligt tidplan. Den planerade 7-mannaplanen har tagits bort och projektet omfattar nu endast en 11-mannaplan (med ambitionen att i framtiden komplettera med en 9-mannaplan i naturgräs). Den totala projektkostnaden är reviderad till 12 030 430 kronor inkl. moms.

Föreningen står, trots reviderad genomförandeplan, fast vid det ursprungligen ansökta beloppet på 974 390 kronor. Finansieringsplanen består av beviljade medel från Allmänna Arvsfonden, RF-SISU och Svenska Fotbollsförbundet, det nu sökta investeringsbidraget samt en plan att söka ordinarie investeringsstöd under 2027.

Föreningen anger att det begärda beloppet på 974 390 kr ska täcka:

1. Det beräknat finansieringsgap på 581 086 kr.
2. En buffert på 200 000 kr för det fall framtida sökt stöd från kultur- och fritidsavdelningen inte beviljas.
3. En projektreserv för oförutsedda kostnader.

Om stödet uteblir blir finansieringsplanen ofullständig. Eftersom byggnationen redan har påbörjats tvingar detta föreningen att använda sin ekonomiska buffert för att täcka eventuella merkostnader. Konsekvensen blir sannolikt att föreningens ekonomiska utrymme för barn- och ungdomsverksamheten begränsas under flera år. Ett alternativ som föreningen presenterat är att skjuta

upp installationen av belysningen, vilket kraftigt försämrar anläggningens nyttjandegrad under vinterhalvåret.

Projektet bedöms som ambitiöst, väl förankrat och positivt för folkhälsan och föreningslivet, särskilt med tanke på den hållbara resursanvändningen. Att arbetet påbörjats innan full finansiering säkrats ses som en kalkylerad risk tagen av föreningen. Trots projektets positiva mervärden finns det inte budgetmässiga utrymmen för att bevilja det ansökta stödet på 974 390 kronor.

Bedömning
IFK Visby har presenterat ett ambitiöst och väl förankrat projekt med starkt stöd från både nationella bidragsgivare och lokala samarbetspartners.

Att anläggningen är utformad för att inte belasta vattenresurserna är särskilt positivt och ligger i linje med regionens strategiska mål för hållbar resursanvändning. Region Gotland bedömer att projektet är mycket positivt och att det skapar betydande mervärden för folkhälsan och det lokala föreningslivet.

Vad gäller projektets genomförande konstaterar förvaltningen att föreningen har valt att påbörja entreprenaden innan hela finansieringen var slutligt bekräftad. Detta utgör en ekonomisk riskhantering som ligger helt på föreningens eget ansvar och utgör inte grund för förtur eller särskild tilldelning av regionstyrelsens medel.

Förvaltningen vill vidare förtydliga att inga förhandsbesked eller ekonomiska utfästelser om framtida bidrag ges utanför ordinarie ansöknings- och beslutsprocesser. Föreningens avsikt att söka investerings- eller anläggningsstöd hos kultur- och fritidsavdelningen för 2027 kommer att prövas i ordinarie ordning då en sådan ansökan inkommer.

Förvaltningen konstaterar i den samlade bedömningen att det i dagsläget saknas budgetutrymme inom den ordinarie ramen för föreningsstöd för att bevilja ansökan. Ansökan föreslås därför avslås.

Vid kultur- och fritidsberedningens sammanträde den 3 november beslutades att föreslå att IFK Visby beviljas investeringsbidrag om 500 000 kronor till nybyggnation av konstgräsplan på Västerhejde IP.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Skrivelse från IFK Visby, 2026-04-21
Komplettering via mejl, 2026-10-06
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19

Skickas till
IFK Visby

RS § 430 Rapport. Stadsfest 2026

Ärendenummer: RS 2026/1878
Paragraf föregående instans: KFB § 54

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Under 2026 genomförde Region Gotland en kostnadsfri stadsfest i Visby med särskilt fokus på barn och unga. Evenemanget genomfördes under 1,5 dag, huvudsakligen i Almedalsparken och lockade uppskattningsvis cirka 5 000 besökare.

Utvärderingen visar att evenemanget svarade mot uppdraget. Fri entré och kostnadsfria aktiviteter gjorde hela utbudet tillgängligt för besökarna. Barn och unga prioriterades i såväl scenprogram som övriga aktiviteter och evenemanget skapade en mötesplats med musik, mat, aktiviteter och upplevelser i centrala Visby.

Samtidigt visar utvärderingen att ett evenemang av denna omfattning kräver betydande organisatoriska och ekonomiska resurser. Planeringstiden inför 2026 var kort och genomförandet krävde stora arbetsinsatser från flera delar av Region Gotlands organisation. Inför ett eventuellt fortsatt genomförande behöver därför uppdrag, ansvar, resurser och mandat vara tydligare förankrade redan från projektstart.

Rapporten visar också att det finns potential att utveckla evenemanget genom fler platser, scener, programpunkter och medverkande aktörer. Ett fortsatt genomförande kräver samtidigt tydliga ställningstaganden kring stadsfestens framtida inriktning och förutsättningar.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att stadsfesten 2026 uppnådde målen, gav värdefulla erfarenheter och skapade en grund för ett fortsatt genomförande.

Det finns god potential att utveckla evenemanget till en bredare stadsfest med fler platser, aktörer, aktiviteter och samarbeten. Med tidigare beslut, längre framförhållning och en tydligare förankring av ansvar och resurser bedöms det finnas goda förutsättningar att bygga vidare på erfarenheterna från 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Rapport Stadsfest 2026
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-06

RS § 431 Motion. Omarbeta villkor för kultur- och fritidsstöd

Ärendenummer: RS 2026/1351
Paragraf föregående instans: KFB § 45

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Sara Lidqvist (KD) yrkar i en motion att Region Gotlands regler för stöd på kultur- och fritidsområdet omarbetas gällande bestämmelser kring religiösa inslag.

Motionsställaren menar bland annat att regelverket begränsar barns rätt till utveckling enligt Barnkonventionens artikel 6 och att för stort utrymme för tolkning lämnas åt enskilda handläggare. Kristdemokraterna anser att Region Gotland bör öppna upp bidragsgivningen för all typ av verksamhet så länge övriga allmänna villkor och demokrativillkor följs.

Av de allmänna bestämmelserna för stöd framgår att stöd på kultur- och fritidsområdet inte ges till verksamhet som har religiösa eller partipolitiska inslag.

Regionstyrelseförvaltningen anser att gällande regelverk och utarbetade rutiner för stödgivning på kultur- och fritidsområdet inte inskränker Barnkonventionens artikel 6 och föreslår därför att motionen avslås.

Bedömning

Det finns statliga stöd för konfessionell verksamhet som ger stöd åt arbete för tro, religion och andlig utveckling. Den avgränsning som finns inom stödgivning på kultur- och fritidsområdet innebär inte att Region Gotland motarbetar religiös verksamhet. Att inte gynna är inte samma sak som att motarbeta eller inskränka någons rättigheter. Regionstyrelseförvaltningen delar heller inte bilden att stödreglerna implicerar att religiös verksamhet ska tolkas som en varningsstämpel.

Eftersom det är möjligt att söka stöd för de kultur- och fritidsaktiviteter som inte innehåller konfessionella inslag, finns jämlika möjligheter att söka stöd för alla aktörer som uppfyller övriga allmänna bestämmelser.

Bedömningen är att gällande regelverk och utarbetade rutiner för stödgivning på kultur- och fritidsområdet inte inskränker barnkonventionens artikel 6.

Förvaltningen föreslår därför att motionen ska avslås.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Motion. Omarbeta villkor för kultur- och fritidsstöd daterad 2026-06-03
Rutin för bedömning gällande religiösa inslag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

Skickas till
Motionären

RS § 432 Redovisning obesvarade motioner 2026

Ärendenummer: RS 2026/61

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Av regionfullmäktiges arbetsordning framgår att regionfullmäktige två gånger per år ska få en redovisning av de motioner som ännu inte beretts färdigt. Detta ärende syftar till att redovisa nuläget för obesvarade motioner.

Enligt kommunallagen (2017:725), 5 kap 35 §, ska en motion om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

Utifrån uppdrag givet av regionfullmäktige 2024-02-21, § 11 samt för att underlätta arbetet och ge organisationen en överblick av pågående motioner, har ett arbete med att strukturera och organisera samtliga obesvarade motioner genomförts. Regionkansliet har kontaktat respektive ansvarig avdelning för att delge information om vilka pågående motioner varje avdelning har att hantera, inhämtat statusrapport/tidsplanering för återrapportering av motionerna samt informerat om att de motioner som är över ett år gamla eller börjar närma sig ett år gamla behöver prioriteras. Arbetets resultat framgår i bifogad balanslista, som är strukturerad enligt följande:

- Grön statusruta indikerar att motionen är mindre än ett år gammal, under handläggning.
- Gul statusruta indikerar att motionen är under politisk behandling
- Röd statusruta indikerar att motionen är över ett år gammal, under handläggning.

Syftet med färgkodning är att enkelt få en överblick av motionernas status. Samtliga motioner på balanslistan är fördelade till ansvarig nämnd.

På balanslistan daterad den 11 november 2026 finns totalt 22 obesvarade motioner. Motionernas status fördelar sig enligt följande:

- 8 motioner är grönmarkerade, alltså mindre än ett år gamla under handläggning.
- 11 motioner är gulmarkerade, alltså under politisk behandling.
- 3 motion är rödmarkerad, alltså över ett år gamla under handläggning.

När regionfullmäktige senast fick en redovisning av de motioner som ännu inte beretts färdigt, 2026-02-16 § 17, var antalet obesvarade motioner på

balanslistan 21 stycken. Av dessa var 11 motioner grönmarkerade, 1 motioner rödmarkerade och 9 motioner gulmarkerade.

Samtliga av de rödmarkerade motionerna har vid härvarande redovisning en tidsplan för återrapportering.

Arbetet med att strukturera och organisera obesvarade motioner planeras att fortsätta och kontinuerligt följas upp.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-11
Balanslista obesvarade motioner 2026-11-11

RS § 433 Redovisning obesvarade medborgarförslag 2026

Ärendenummer: RS 2026/62

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning
Ärendet är en redovisning av obesvarade medborgarförslag. Av regionfullmäktiges arbetsordning framgår att regionfullmäktige två gånger per år ska få en redovisning av de medborgarförslag som ännu inte beretts färdigt.

Enligt kommunallagen (2017:725), 5 kap 35 §, ska ett medborgarförslag om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att medborgarförslaget väcktes.

Utifrån uppdrag givet av regionfullmäktige 2024-02-21, § 11 gällande arbete med obesvarade motioner, har regionstyrelseförvaltningen också genomfört ett arbete med att organisera och strukturera obesvarade medborgarförslag. Samtliga nämnder har fått påminnelse om återkoppling till regionkansliet med en tidsplanering av de medborgarförslag som är äldre än 1 år och ej hanterade.

Förteckning över alla medborgarförslag under beredning är utformad årsvis. Förteckningen är strukturerad enligt följande:

- Grön statusruta indikerar att medborgarförslaget är mindre än 1 år gammal, under handläggning.
- Röd statusruta indikerar att medborgarförslaget är över 1 år gammalt, under handläggning.
- Gul statusruta indikerar att medborgarförslaget är under politisk behandling alternativt beslutad i nämnd och på väg till regionfullmäktige för slutredovisning.

Syftet med färgkodning är att enkelt få en överblick av medborgarförslagens status och på så vis kunna se vilka medborgarförslag som är i behov av att prioriteras. Samtliga medborgarförslag på balanslistan är fördelade till ansvarig nämnd.

På balanslistan daterad den 11 november 2026 finns totalt 69 medborgarförslag. Medborgarförslagens status fördelar sig enligt följande:

- 0 medborgarförslag är grönmarkerade, alltså mindre än ett år gamla under handläggning.
- 69 medborgarförslag är rödmarkerade, alltså över ett år gamla under handläggning.

- 0 medborgarförslag är gulmarkerade, alltså under politisk behandling alternativt beslutade i nämnd och på väg till regionfullmäktige för slutredovisning.

När regionfullmäktige senast fick en redovisning av de medborgarförslag som ännu inte beslutats, 2026-02-16, RF § 18, var antalet obesvarade medborgarförslag på balanslistan 116 stycken varav 52 av dessa hade inkommit för över ett år sedan.

Arbetet med att strukturera och organisera obesvarade medborgarförslag planeras att fortsätta och kontinuerligt följas upp, med målet att samtliga medborgarförslag ska besvaras inom ett år från det att de väcktes.

Ärendets behandling under mötet
Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-11
Balanslista obesvarade medborgarförslag 2026-11-11

RS § 434 Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-11
Uppdragslista 2026-11-10

RS § 435 Individrapportering av ej verkställda beslut 2026

Ärendenummer: RS 2026/2067

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Socialnämndens rapportering tas emot.

Sammanfattning

Socialnämnden har enligt 34 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL), 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 12 kap 3 § kommunallagen (KL) skyldighet att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), regionens revisorer och regionfullmäktige rapportera in gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Skyldigheten omfattar att rapportera in avbrott i verkställigheten, om beslutet inte har kunnat verkställas på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet. Rapporteringen till IVO görs på individnivå och sker en gång per kvartal. Som en yttersta konsekvens kan IVO hos förvaltningsrätten ansöka om att en särskild avgift döms ut om beslutet ej verkställts inom skälig tid. Rapporter har lämnats från omsorgen om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorgen samt äldreomsorgen.

Av bilagorna 1-4 i ärendet hänvisas till orsak till att beslut ej kan verkställas. I socialförvaltningens tjänsteskrivelse samt beslut från socialnämnden följer närmare förklaring till vad som kan vara orsaken bakom de standardformuleringar som används avseende skäl till dröjsmålet såsom personalrelaterade skäl eller specifika önskemål.

Rapporteringen till IVO är gjord innan denna sammanställning skickas som rapport till socialnämnden. Efter beslut i socialnämnden överlämnas rapporten och socialnämndens beslut till regionfullmäktige och revisorerna.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att socialnämndens rapport kan tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-06
Bilaga 1–4 (LSS FUNK, SoL FUNK, SoL IFO, SoL ÄO)
Socialnämnden 2026-10-22, § 150
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-04

Skickas till

Socialnämnden

RS § 436 Avsägelser och fyllnadsval

Sammanfattning

Inga avsägelser har inkommit.

RS § 437 Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut. Förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2026, 2026-10-23, RS 2025/62
- Delegationsbeslut. Anställningar RS oktober 2026. 2026-11-02

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

RS § 438 Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Tillgänglighetsrådets protokoll 2026-09-24
- Mötesanteckningar Samrådsgrupp för personer med funktionsnedsättning
  inom regionstyrelsens verksamhetsområde, 2026-10-01

RS § 439 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2026/692

Sammanfattning

Stefan Hollmark, regiondirektör, informerar regionstyrelsen om följande:

- Nya hyror Gotlandshem
- Ö-perspektivet. Kunskapsunderlag Skottland (presenterat av Simon Härenstam, strateg, regionstyrelseförvaltningen)
- GEAB försäljning
- Rapport om insatser mot barnfattigdom
- Eventuell bolagisering av hamnverksamhet (presenterat av Elin Lydahl, administrativ direktör och bitr. förvaltningschef)
- Gotland levererar vård av hög kvalitet
- Ny schemamodell testas inom en enhet i hemtjänsten
- Öppet hus på dagverksamheten Violen
- Den digitala tjänsten ”Min hemtjänst”
- Rekryteringar
- Region Gotlands övergripande lägesbild